

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 18-1154

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya gruppregler och distributionsregler för tjänstepensionsföretag

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändrade föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsföretag och om tillsynsrapportering för tjänstepensionsföretag.

De nya reglerna innehåller bestämmelser om beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav (gruppsolvens), rapportering och företagsstyrning för grupper. Syftet är att åstadkomma en gruppreglering som motsvarar den som gäller för grupper enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) inom dessa områden.

Finansinspektionen inför även en ny bestämmelse om vad tjänstepensionsföretag ska iaktta när de distribuerar försäkringar. Sådana regler finns för försäkringsföretag. Syftet är att uppnå samma skyddsnivå oavsett om det är ett försäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag som tillhandahåller en försäkring.

Slutligen görs ett förtydligande i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta för att det ska framgå att begreppet försäkringsföretag, i definitionen av begreppet institut med internationell anknytning, även omfattar tjänstepensionsföretag.

Föreskriftsändringarna träder i kraft den 1 oktober 2020.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	6
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning	9
2	Motivering och överväganden.....	10
2.1	Distribution	10
2.2	Beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav	19
2.3	Åtgärdsplan på gruppnivå	37
2.4	Företagsstyrning inom en grupp	37
2.5	Övriga ändringar i tjänstepensionsföreskrifterna	42
2.6	Grupprapportering	43
2.7	Ändringar i redovisningsföreskrifterna	48
2.8	Ikraftträdande	49
3	Konsekvenser	49
3.1	Utgångspunkter för kostnadsberäkningarna	50
3.2	Berörda företag och grupper	51
3.3	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	59
3.4	Konsekvenser för de olika aktörerna på tjänstepensionsmarknaden	60
3.5	Konsekvenser för andra delar av det finansiella systemet	61
3.6	Konsekvenser för Finansinspektionen	61
3.7	Konsekvenser och kostnadsberäkningar för berörda företag och grupper	62
3.8	Samlade kostnader för företagen och grupperna	71

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

I december 2016 antogs det så kallade andra tjänstepensionsdirektivet.¹ För att genomföra direktivet i svensk rätt antog riksdagen den 13 november 2019 lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Lagen innehåller ett antal nationella tillägg utöver reglerna i direktivet. Bland annat har regler om grupp tillsyn införts i lagen, som saknar motsvarighet i direktivet.

I samband med lagen meddelade Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:21) om tjänstepensionsföretag (tjänstepensionsföreskrifterna). Finansinspektionen avvaktade då med att utnyttja ett antal bemyndiganden som gäller de nationella tilläggen, och som bland annat rör regler om grupp tillsyn och vad tjänstepensionsföretag ska iakta när de tillämpar lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution (LFD).² Dessa bemyndiganden utnyttjas nu.

Målet med de regler om försäkringsdistribution som nu införs är att säkerställa samma skyddsnivå för blivande pensionärer, oavsett genom vilken distributionskanal de får sin tjänstepensionsförsäkring och oavsett om det är ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag som tillhandahåller den.

Målet med de regler om gruppberäkningar som nu införs är att närmare precisera lagens bestämmelser om beräkning av grupp baserad kapitalbas och grupp baserat kapitalkrav (gruppsolvens). Syftet är att i stort uppnå likhet med vad som gäller för grupper enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL) och att säkerställa skyddet för dem som omfattas av pensionsåtaganden, oavsett i vilken gruppstruktur ett företag ingår.

På motsvarande sätt är syftet med de nya bestämmelserna om företagsstyrning på grupp nivå att grupp tillsynen när det gäller företagsstyrning ska vara väsentligen likvärdig med tillsynen av grupper enligt FRL.

Målet med de nya reglerna om gruppproportering är att Finansinspektionen ska få en tydlig bild av gruppens finansiella ställning och hur de enskilda företagen i gruppen kan komma att påverkas av andra företag som ingår i gruppen.

Utöver det gör Finansinspektionen ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (redovisningsföreskrifterna). Syftet är att förtydliga att när begreppet *försäkringsföretag* förekommer i definitionen av institut med internationell anknytning så omfattas även tjänstepensionsföretag.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

² Se Finansinspektionens tidigare beslutspromemoria av den 10 december 2019 i ärendet.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Tjänstepensionsföretag

I 16 kap. lagen om tjänstepensionsföretag finns regler om grupp tillsyn över tjänstepensionsföretag. Reglerna omfattar bland annat beräkning av grupp-baserad kapitalbas och grupp-baserat kapitalkrav, rapportering, ingripande samt företagsstyrning. De är utformade som ett komplement till tillsynen över det enskilda företaget och grupp tillsynen är inriktad på gruppen som helhet (prop. 2018/19:158, s. 576).

I anslutning till lagen om tjänstepensionsföretag har Finansinspektionen, som förklaras i avsnitt 1.1, meddelat tjänstepensionsföreskrifterna med mer detaljerade bestämmelser. I dessa föreskrifter införs nu bestämmelser om grupp tillsyn.

Bestämmelser om rapportering för enskilda tjänstepensionsföretag finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:22) om tillsynsrapportering för tjänstepensionsföretag (rapporteringsföreskrifterna). I dessa föreskrifter införs nu bestämmelser om grupprapportering.

I samband med riksdagens behandling av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag³ lämnade riksdagen fyra tillkännagivanden. Med anledning av dessa tillkännagivanden remitterade Finansdepartementet den 29 april 2020 promemorian En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag. I promemorian finns förslag till lagändringar som enligt förslaget ska träda i kraft den 1 december 2020.

Ett av förslagen innebär att det införs avtalsfrihet för kollektivavtalsparterna när det gäller lämnande av information i samband med distribution av sådana försäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation. Förslaget innebär att parterna kan avtala om vilken information som ska lämnas, samt när, hur och av vem informationen ska lämnas. Finansdepartementet föreslår också att definitionen av tjänstepensionsförsäkring även ska avse försäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare. Dessa förslag, tillsammans med de övriga förslagen i promemorian, gör att tjänstepensionsföreskrifterna kan komma att behöva anpassas. Finansinspektionen kommer att överväga vilka föreskriftsändringar som kan bli aktuella.

³ Se prop. 2018/19:158, bet. 2019/20:FiU12, rskr. 2019/20:27.

1.2.2 Försäkringsföretag

Livförsäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet kan i dag göra det på två olika sätt. Antingen enligt Solvens 2-regelverket⁴ eller – med stöd av övergångsbestämmelser till FRL – enligt huvudsakligen äldre bestämmelser som gällde före genomförandet av Solvens 2-direktivet.⁵ De senare företagen kan enligt övergångsbestämmelserna fortsätta att tillämpa det regelverket som längst till och med den 31 december 2022. Finansinspektionen har för dessa företag meddelat särskilda regler i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2015:21) om övergångsreglering för försäkringsrörelse, se 7 kap. Livförsäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet kan ansöka om att omvandlas till ett tjänstepensionsföretag enligt lagen om tjänstepensionsföretag.

För försäkringsföretag finns det bestämmelser om grupp tillsyn i 19 kap. FRL. Det finns också detaljerade bestämmelser om hur den grupp baserade kapitalbasen och det grupp baserade kapitalkravet ska beräknas i Solvens 2-förordningen⁶ och i 13 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse (försäkringsrörelseföreskrifterna). Vad gäller annan grupp tillsyn finns det utöver regler i 19 kap. FRL också bestämmelser i Solvens 2-förordningen, tekniska genomförandestandarder⁷ samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:13) om tillsynsrapportering för försäkringsrörelse.

För försäkringsföretag som följer den särskilda övergångsregleringen finns bestämmelser om grupp tillsyn i 7 kap. 13–16 §§ Finansinspektionens föreskrifter om övergångsreglering för försäkringsrörelse.

1.2.3 Understödsföreningar

Understödsföreningar som driver tjänstepensionsverksamhet, så kallade tjänstepensionskassor, tillämpar för närvarande bestämmelser i den upphävda lagen om understödsföreningar (1972:262).⁸ Enligt en övergångsreglering hade tjänstepensionskassorna fram till och med den 30 april möjlighet att ansöka om

⁴ Med Solvens 2-regelverket menas här den samlade reglering som gäller för försäkringsföretag, och som bland annat består av FRL, kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens 2) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens 2).

⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens 2).

⁷ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2450 av den 2 december 2015 om fastställande av tekniska genomförandestandarder med avseende på blanketter för inlämning av uppgifter till tillsynsmyndigheterna i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG.

⁸ Se 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

tillstånd att därefter fortsätta verksamheten genom att omvandlas till tjänstepensionsföretag enligt lagen om tjänstepensionsföretag. Alternativt kunde de ansöka om att omvandlas till försäkringsföretag enligt FRL, och då tillämpa Solvens 2-regelverket. Tjänstepensionskassor som inte har ansökt om tillstånd enligt något av dessa regelverk före den sista april 2020 ska likvideras.

För tjänstepensionskassor som ingår i en försäkringsgrupp finns bestämmelser om grupp tillsyn i den upphävda lagen om understödsföreningar.

1.2.4 Distribution

Försäkringsdistributionsdirektivet⁹ från 2016 är ett minimidirektiv som har genomförts i svensk rätt genom LFD och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution (distributionsföreskrifterna), som gäller för bland annat försäkringsföretag. Det finns också bestämmelser om distribution i två delegerade förordningar.¹⁰

Försäkringsdistributionsdirektivet, distributionsföreskrifterna och de delegerade förordningarna gäller för bland annat försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket, men inte för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut. Lagstiftaren valde dock vid genomförandet av andra tjänstepensionsdirektivet att göra LFD tillämplig även på tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut genom hänvisningar i 1 kap. 16 § lagen om tjänstepensionsföretag och 8 kap. 1 b § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

1.3 Regleringsalternativ

I lagen om tjänstepensionsföretag finns regler om distribution och om tjänstepensionsföretag i grupper. Eftersom reglerna är på en övergripande nivå finns det enligt förarbetena till lagen ett uttalat behov av närmare föreskrifter på lägre nivå än lag. När det gäller exempelvis distribution är flera av bestämmelserna i LFD av teknisk natur. Enligt förarbetena kan det därför behövas kompletterande föreskrifter på lägre nivå än lag, på samma sätt som det finns för försäkringsföretag i distributionsföreskrifterna. Vad gäller grupp-solvans finns det enligt samma förarbeten också ett behov av ytterligare och

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution.

¹⁰ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358 av den 21 september 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 vad gäller produkt-tillsyns- och styrningskrav för försäkringsföretag och försäkringsdistributörer samt kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 av den 21 september 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 vad gäller informationskrav och uppföranderegler för distribution av försäkringsbaserade investerings-produkter.

mer detaljerade bestämmelser om hur gruppbaserad kapitalbas och grupp-baserat kapitalkrav ska beräknas, på samma sätt som det finns för försäkrings-företag. För grupprapportering finns det på motsvarande sätt ett behov av mer detaljerade föreskrifter. (Prop. 2018/19:158, s. 582, 592 f., 598 och 646).

För att säkerställa att sådana kompletterande regler följs ser Finansinspektionen i huvudsak inget alternativ till bindande föreskrifter. I vissa fall bedömer dock myndigheten att det är tillräckligt med allmänna råd. Dessa fall motiveras närmare i avsnitt 2.

Vad gäller bestämmelser om ingripanden på gruppnivå i form av åtgärdsplaner och finansiella saneringsplaner avstår Finansinspektionen från att utnyttja de bemyndiganden som myndigheten har fått. Närmare överväganden finns i avsnitt 2.3.

1.4 Rättsliga förutsättningar

1.4.1 Distribution

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vad tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ska iaktta när de tillämpar LFD, enligt 1 kap. 17 § lagen om tjänstepensionsföretag och 8 kap. 6 § första stycket lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Med stöd av dessa bestämmelser finns i 5 kap. 2 § 1 och 7 § 3 förordningen om tjänstepensionsföretag bemyndiganden för Finansinspektionen att meddela sådana föreskrifter.

Av förarbetena till lagen om tjänstepensionsföretag framgår att bemyndigandena i lagen ska ge möjlighet att meddela föreskrifter som motsvarar dem som har meddelats för försäkringsföretag och bestämmelserna i kommissionens delegerade förordningar. I förarbetena framhålls att det vid utformningen av kompletterande regelverk, i förekommande fall, bör tas särskild hänsyn till den särart som de nu aktuella företagens tjänstepensions-verksamhet innebär, om det anses nödvändigt i förhållande till pensions-marknadens funktion (prop. 2018/19:158 s. 646).

1.4.2 Gruppberäkningar

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om hur och när den gruppbaserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas, enligt 16 kap. 41 § första stycket 1 lagen om tjänstepensionsföretag. Av lagens förarbeten framgår att bemyndigandet i stort är avsett att omfatta alla relevanta bestämmelser om gruppberäkning i försäkringsrörelseföreskrifterna och i Solvens 2-förordningen (prop.

2018/19:158, s. 582). Genom 5 kap. 2 § 32 förordningen om tjänstepensionsföretag har Finansinspektionen fått bemyndigande att meddela sådana föreskrifter.

Myndigheten föreslår inte några bestämmelser om beslut om kapitaltillägg på gruppnivå. Föreskrifter om det har inte heller meddelats för Solvens 2-grupper.¹¹

1.4.3 Grupprapportering

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 16 kap. 41 § första stycket 2 och 4 lagen om tjänstepensionsföretag meddela föreskrifter om innehållet i, samt omfattningen och fullgörandet av, rapporteringen av resultatet av beräkningen av kapitalbasen och kapitalkravet. I bemyndigandet ingår också att reglera vilka upplysningar som företagen ska lämna när de rapporterar väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp vid fullständig grupp tillsyn. Bemyndigandet ger dessutom rätt att meddela föreskrifter om rapportering av betydande transaktioner vid begränsad grupp tillsyn. Genom 5 kap. 2 § 33 och 35 förordningen om tjänstepensionsföretag har Finansinspektionen fått bemyndigande att meddela sådana föreskrifter. Genom 5 kap. 4 § 4 har Finansinspektionen också bemyndigande att meddela föreskrifter om hur och när ett företag ska lämna upplysningar om riskkoncentrationer och betydande transaktioner.

1.4.4 Företagsstyrning

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om företagsstyrningssystem inom en grupp och innehållet i en egen risk- och solvensbedömning inom en grupp, enligt 16 kap. 41 § första stycket 5 och 6 lagen om tjänstepensionsföretag. Genom 5 kap. 2 § 36 och 37 förordningen om tjänstepensionsföretag har Finansinspektionen fått bemyndigande att meddela sådana föreskrifter.

1.4.5 Redovisning

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får enligt 1 kap. 5 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ÅRKL, meddela närmare föreskrifter om kreditinstituts och värdepappersbolags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter. Finansinspektionen har fått bemyndigande att meddela sådana föreskrifter i 4–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag. Finansinspektionen har även bemyndigande, enligt 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m., att meddela föreskrifter om omfattningen av och innehållet i den redovisning som utländska filialer lämnar för sin verksamhet.

¹¹ Med Solvens 2-grupp avses en grupp enligt 19 kap. FRL.

1.5 Ärendets beredning

Arbetet med att ta fram föreskrifterna påbörjades våren 2018. Under våren 2019 beslutade Finansinspektionen att prioritera de delar som genomför andra tjänstepensionsdirektivet. Samtidigt beslutade myndigheten att avvakta med att utnyttja bemyndigandena om gruppregler och distribution, som ligger till grund för de bestämmelser som nu införs.

Finansinspektionen har hållit två referensgruppsmöten under arbetet.

Det första mötet hölls den 7 november 2018, då representanter från Svensk Försäkring, Skandia, Nordea, Svensk Handel, Sparinstitutens pensionskassa (SPK) och Volvo Försäkringsförening deltog. På mötet diskuterades bestämmelserna om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå samt rapportering.

Det andra mötet hölls den 22 oktober 2019. Då deltog representanter från Svensk Försäkring, pensionsbolaget AMF, Folksam, Tjänstepensionsförbundet, Länsförsäkringar, Skandia och Försäkringsbranschens Pensionskassa. På mötet diskuterades bland annat bestämmelserna om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå, rapportering, företagsstyrning för grupper samt distribution.

Finansinspektionen remitterade den 23 mars 2020 ett förslag till ändringar i bland annat tjänstepensionsföreskrifterna och rapporteringsföreskrifterna tillsammans med en remisspromemoria.

Svar på remissen har kommit in från Bolagsverket, Fondbolagens förening, Kammarkollegiet, Kommerskollegium, Konsumentverket, Landsorganisationen i Sverige (LO), Pensionsmyndigheten, Förhandlings- och samverkansrådet PTK, Regelrådet, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Statistiska centralbyrån (SCB), Svensk Försäkring, Svenskt Näringsliv, Sveriges Advokatsamfund (Advokatsamfundet), Sveriges Kommuner och Regioner, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Tjänstepensionsförbundet.

Finansinspektionen har övervägt de remissynpunkter som har framförts. I respektive avsnitt nedan finns en redogörelse för de huvudsakliga synpunkterna på förslagen och hur Finansinspektionen ställer sig till dem. Föreskrifterna har efter remitteringen även bearbetats redaktionellt och till viss del språkligt, vilket inte kommenteras närmare i det följande.

2 Motivering och överväganden

2.1 Distribution

2.1.1 Utgångspunkter

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska som utgångspunkt tillämpa distributionsföreskrifterna och kommissionens delegerade förordningar (EU) 2017/2357 och (EU) 2017/2358 på samma sätt som ett försäkringsföretag. Bestämmelserna görs tillämpliga genom hänvisningar i tjänstepensionsföreskrifterna. Undantag görs från vissa av kraven för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men saknade undantagen för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar.

Remissinstanserna: PTK och TCO anser att större hänsyn borde tas till de kollektivavtalade tjänstepensionerna. Vidare anser PTK och TCO, liksom *Svenskt Näringsliv* och LO, att det med hänsyn till de oklarheter som finns i lagen om försäkringsdistribution i fråga om valcentralers administration av kollektivavtalsgrundade försäkringar, bör tydliggöras att valcentralerna inte utför verksamhet som är utlagd av tjänstepensionsföretagen. *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet* efterfrågar ett förtydligande av vilka åtgärder som ska anses vara försäkringsdistribution för tjänstepensionsföreningar, särskilt om de inte har någon försäljning, rådgivning eller produktutveckling. Svensk Försäkring påpekar att det finns oklarheter i distributionsföreskrifterna, för såväl tjänstepensionsföretag som för försäkringsföretag, i de fall en valcentral är mellanhand. I den mån regleringen ska anpassas måste anpassningen gälla även för försäkringsföretag, anser Svensk Försäkring.

Svensk Försäkring och Tjänstepensionsförbundet gör vidare gällande att alla krav som föreslås inte är relevanta för ett tjänstepensionsföretag med hänsyn till hur vissa pensionsplaner tillkommer och hur försäkringsavtal ingås. De båda remissinstanserna påpekar att ett tjänstepensionsföretag inte heller ska tillämpa regler om penningtvätt och att det därför inte bör ingå i kunskapskravet i 4 kap. 5 § distributionsföreskrifterna. Tjänstepensionsförbundet efterfrågar tydlighet i vilka anställda som ska omfattas av krav på kunskap och kompetens när det inte förekommer någon försäkringsdistribution i ett tjänstepensionsföretag. Förbundet påpekar, tillsammans med Svensk Försäkring, att det saknas färdiga kunskapstest på marknaden som är anpassade för tjänstepensionsverksamhet.

PTK, TCO, Svensk Försäkring och *Svenskt Näringsliv* ifrågasätter att de delegerade förordningarna görs tillämpliga genom hänvisning i föreskrifter. De anser att bestämmelserna i stället bör tas in i föreskrifterna och utformas i

enlighet med de förutsättningar som finns för kollektivavtalade tjänstepensioner. Svenskt Näringsliv ifrågasätter att de delegerade förordningarna överhuvudtaget omfattar kollektivavtalade försäkringar.

Svenskt Näringsliv, *Sveriges Kommuner och Regioner* samt LO påpekar slutligen att föreskrifterna framöver kommer att behöva anpassas med anledning av det remitterade lagförslaget En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag.

Finansinspektionens skäl: Av förarbetena till lagen om tjänstepensionsföretag framgår att avsikten med Finansinspektionens bemyndigande att meddela föreskrifter om vad tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ska iaktta när de tillämpar LFD, är att omfatta en rätt att meddela föreskrifter som motsvarar dem som gäller för försäkringsföretag (prop. 2018/19:158 s. 647). De nya föreskrifterna utgår därför från distributionsföreskrifterna, som gäller för försäkringsföretag. Finansinspektionen kan inte i detta regelprojekt, som flera remissinstanser har efterfrågat, göra tolkningar eller bedömningar vad gäller LFD, till exempel av valcentralers administration av kollektivavtalsgrundade försäkringar eller vad som ska anses utgöra försäkringsdistribution i lagens mening. Det bör dock betonas att begreppet försäkringsdistribution inte enkom omfattar rådgivning och försäljning, utan är ett vidare begrepp.¹² Finansinspektionen gör vissa anpassningar som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till hur avtal ingås på den kollektivavtalade tjänstepensionsmarknaden. Finansinspektionen kan vidare, som även framgår av avsnitt 1.2.1, komma att göra ytterligare anpassningar av föreskrifterna med anledning av den promemoria som Finansdepartementet har remitterat (En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag).

Målsättningen är att i möjligaste mån undvika en dubbelreglering av vilken information som ska lämnas till den som anses som kund. Finansinspektionen noterar vad bland annat *Svensk Försäkring* påpekar om otydligheter i distributionsföreskrifterna för såväl försäkringsföretag som tjänstepensionsföretag. Sådana eventuella förtydliganden och anpassningar av distributionsföreskrifterna och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:39) om information som gäller försäkring (informationsföreskrifterna) kan dock inte hanteras inom ramen för detta regelärende. En eventuell översyn behöver alltså göras i ett senare regelärende (se även avsnitt 2.1.4).

En ny bestämmelse om försäkringsdistribution, som hänvisar till vissa delar av distributionsföreskrifterna, införs i tjänstepensionsföreskrifterna. Ett alternativ till den valda tekniken, som har övervägts, är att införa bestämmelser om tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut i distributionsföreskrifterna. Finansinspektionen bedömer dock att det ger ett mer överskådligt regelverk att införa en bestämmelse i tjänstepensionsföreskrifterna, eftersom det då framgår vad som gäller för distribution i den författning som innehåller övriga regler om tjänstepensionsverksamhet.

¹² Jämför till exempel prop. 2017/18:216 s. 103.

I huvuddrag innebär den nya bestämmelsen som införs en hänvisning till vissa uppräknade bestämmelser i distributionsföreskrifterna som ska gälla även för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut. Ett tjänstepensionsföretag måste själv bedöma vilka av de uppräknade bestämmelserna i distributionsföreskrifterna som är relevanta med hänsyn till företagets egen verksamhet. Bestämmelser som därvid inte bedöms relevanta, som krav på dokumentation om företaget inte lämnar rådgivning eller regler om penningtvätt, blir inte tillämpliga för företaget.

Tjänstepensionsförbundet och *Svensk Försäkring* har även påpekat att det finns andra svårigheter med tillämpningen av föreskrifterna, bland annat hur försäkringsavtal och därmed pensionsplaner faktiskt ingår, vem som ska uppfylla kraven på kunskap och kompetens samt avsaknaden av externa utbildningsmöjligheter för ett tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen anser att ett tjänstepensionsföretag måste kunna bedöma vilka bestämmelser som är relevanta för sin verksamhet utifrån gällande regler. En sådan bedömning måste också ske när det gäller vilka anställda som bör uppfylla kraven på kunskap och kompetens. Ett tjänstepensionsföretag får göra sina bedömningar med utgångspunkt i den verksamhet som företaget driver. Vad gäller krav på kunskapstest och uppföljning ska testet enligt distributionsföreskrifterna tillhandahållas, eller godkännas, av en person eller ett företag som har kunskap om de ämnesområden som testet gäller samt om hur kunskapstest ska utformas. Finansinspektionen konstaterar att dessa krav kan uppfyllas på annat sätt än genom extern leverantör. Vidare kan det antas att sådana tester, om de inte finns att tillgå i dag, kommer att utvecklas på marknaden när regelverket träder i kraft.

Vad gäller eventuella ytterligare hänsyn till kollektivavtalade försäkringsavtal och eventuella hänsyn till tjänstepensionsförsäkring för egenföretagare kan Finansinspektionen som nämnts komma att göra anpassningar i föreskrifterna i enlighet med lagförslaget i promemorian *En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretags* (se avsnitt 1.2.1).

De utökade kraven vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar är tillämpliga även för tjänstepensionsföretag.¹³ Till skillnad från vad som gäller för försäkringsföretag gäller de dock endast i de fall rådgivning utövas av tjänstepensionsföretaget direkt gentemot den anställda (den försäkrade).

I förarbetena till lagen om tjänstepensionsföretag anges att ytterligare en utgångspunkt för föreskrifterna bör vara bestämmelserna i de delegerade förordningarna som gäller för försäkringsföretag (prop. 2018/19:158 s. 647). Mot bakgrund av detta gör Finansinspektionen kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358 om komplettering av Europaparlamentets och

¹³ De tjänstepensionsplaner som förekommer på den svenska pensionsmarknaden omfattas av begreppen, se prop. 2017/18:216, s. 157 och 358 f. och Finansinspektionens besluts-
promemoria till distributionsföreskrifterna, s. 69 f. (FI Dnr 16-17599).

rådets direktiv (EU) 2016/97 vad gäller produkttillsyns- och styrningskrav för försäkringsföretag och försäkringsdistributörer tillämplig för tjänstepensionsföretag. Vad gäller den andra förordningen, kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 om komplettering av samma direktiv vad gäller informationskrav och uppföranderegler för distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter, anser Finansinspektionen att hänvisningen i bestämmelsen till 14 kap. distributionsföreskrifterna – som i sin tur hänvisar till kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 – är tillräcklig för att göra relevanta bestämmelser i den förordningen tillämpliga för tjänstepensionsföretag.

I avsnitt 2.1.2 nedan finns en beskrivning av de specifika förutsättningar som gäller för kundförhållandet när ett tjänstepensionsförsäkringsavtal ingås, och som Finansinspektionen har tagit hänsyn till vid bestämmelsens utformning. I avsnitten 2.1.3–2.1.12 redogörs därefter för de några av de mer centrala bestämmelserna som blir tillämpliga för tjänstepensionsföretag, respektive sådana som inte ska bli tillämpliga. I de fall Finansinspektionen gör andra överväganden än vad som gjordes när distributionsföreskrifterna infördes anges det i respektive avsnitt.

De bestämmelser i distributionsföreskrifterna som inte gäller för försäkringsföretag ska inte heller gälla för tjänstepensionsföretag eller utländska tjänstepensionsinstitut. De bestämmelser i distributionsföreskrifterna som således inte införs är bestämmelserna om tillstånd (2 kap.), kontroll av anställda och försäkringsförmedlare (3 kap. 3 och 4 §§), ansvarsförsäkring (7 kap.), rådgivning grundad på en opartisk och personlig analys (9 kap.), information till kund (11 kap. 5–13 §§), samt anmälningar och underrättelser till Finansinspektionen (15 kap. 2–4 och 6–8 §§). I sammanhanget kan nämnas att det språkbruk och de begrepp och termer som används för försäkringsföretag i distributionsföreskrifterna, gäller på motsvarande sätt för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut vid tillämpningen av distributionsföreskrifterna.

2.1.2 Distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar samt begreppet kund

I förarbetena till LFD anges att när det gäller distribution av tjänstepensionsförsäkring är det som huvudregel den arbetsgivare (försäkringstagare) som på den anställdes vägnar (den försäkrade) tecknar avtal om tjänstepensionsförsäkring som ska betraktas som kund. Om tjänstepensionsföretaget vänder sig direkt till den försäkrade för att påverka dennes val av tjänstepensionsförsäkring eller om dispositioner inom redan slutna försäkringsavtal, är det den försäkrade som ska betraktas som kund (prop. 2017/18:216 s. 144, 306).

Finansinspektionen bedömer att de ytterligare krav som ställs vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar är motiverade endast om tjänstepensionsföretaget vänder sig direkt till den försäkrade. När det däremot gäller krav- och behovsprövning samt att lämna

information är det arbetsgivaren som ska anses som kund (prop. 2018/19:158 s. 644). Bestämmelser om försäkringsdistribution för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut får därför tillämpas i ljuset av detta samt med hänsyn till att syftet med försäkringsdistributionsdirektivet är att skydda den försäkrade.

Finansinspektionens utgångspunkt är att i likhet med lagstiftaren införa föreskrifter som i första hand ska tillämpas på kundförhållandet mellan tjänstepensionsföretaget och arbetsgivaren. I de fall det bedöms lämpligt, finns det även anledning att närmare motivera hur bestämmelserna om försäkringsdistribution ska tillämpas i förhållande till de mest förekommande avtals-situationerna på den svenska tjänstepensionsmarknaden. Finansinspektionens bestämmelser om försäkringsdistribution för tjänstepensionsföretagen ska i möjligaste mån motsvara det som gäller i dag för försäkringsföretag, med den anpassning som bedöms nödvändig med hänsyn till tjänstepensionsavtalens särart.

2.1.3 Klagomålshantering

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska tillämpa bestämmelserna om klagomålshantering i distributionsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Enligt 4 kap. 15 § LFD ska en försäkringsdistributör se till att kunder och andra som är berörda av försäkringsdistributionen på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål till distributören. Bestämmelser om vad en försäkringsdistributör ska iaktta när den hanterar klagomål enligt 4 kap. 15 § LFD finns i 10 kap. distributionsföreskrifterna. Eftersom bestämmelserna ska tillämpas av försäkringsföretag bör de även tillämpas av tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut.

2.1.4 Information till kund

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska tillämpa samma bestämmelser om information i 11 kap. distributionsföreskrifterna som ett försäkringsföretag. Ett undantag görs dock för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll, men saknade ett undantag för kollektivavtalade försäkringsavtal.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet* påpekar att kraven på informationens form i 11 kap. 14 § distributionsföreskrifterna inte motsvarar kraven på informationens form enligt 3 kap. 27 § tjänstepensionsföreskrifterna. *Svensk Försäkring* hänvisar till att Finansinspektionen tidigare meddelat att det finns anledning att se över vilka justeringar som behöver göras för att anpassa olika regelverk till varandra i fråga om informationsbestämmelser. *Svensk Försäkring* instämmer i att en sådan översyn bör göras och att tjänstepensionsföretagen då bör ingå. *PTK* och *TCO* anser att större hänsyn borde tas till de kollektivavtalade tjänstepensionerna. *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet* gör vidare gällande att alla kraven i det remitterade förslaget inte är relevanta för ett tjänstepensionsföretag, eftersom någon rådgivning inte förekommer i den modell där vissa pensionsplaner tillkommer och försäkringsavtal ingås. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: En försäkringsdistributör ska enligt 5 kap. LFD i god tid innan ett försäkringsavtal ingås, samt om det behövs när försäkringsavtalet förnyas eller ändras, lämna viss information till kunden. Av 11 kap. distributionsföreskrifterna framgår vilken information som ska lämnas och i vilken form.

Det finns även bestämmelser om information i 3 kap. tjänstepensionsföreskrifterna, som gäller för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut. Utöver bestämmelserna om information om företagets kontaktuppgifter och tillsynsmyndighet samt om informationens form, innebär de inte någon dubbelreglering i förhållande till bestämmelserna i 11 kap. distributionsföreskrifterna. Finansinspektionen gör därför inte några anpassningar i tillämpningen av 11 kap. distributionsföreskrifterna med hänsyn till detta.

Det kan i sammanhanget nämnas att det även finns bestämmelser om information i informationsföreskrifterna som gäller försäkring samt i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) och kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 (Priips-förordningen). Med anledning av att informationsföreskrifterna och Priips-förordningen inte görs tillämpliga för tjänstepensionsföretag blir det inte någon dubbelreglering.

När distributionsföreskrifterna infördes konstaterade Finansinspektionen att det fanns anledning att se över vilka justeringar som behöver göras för att anpassa regelverken till varandra i fråga om informationsbestämmelser. I en sådan kommande översyn bör, som *Svensk Försäkring* anför, även bestämmelserna om informationsskyldighet för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ingå. I översynen kommer Finansinspektionen som *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet* efterfrågar, överväga om regelverken ska anpassas så att kraven på informationens form överensstämmer.

Vad gäller frågan om vem som ska betraktas som kund när bestämmelserna om information till kund tillämpas, framgår det av förarbetena att det som huvudregel är arbetsgivaren som ska ses som kund.¹⁴ För kollektivavtalade tjänstepensioner bestäms dock pensionsförmånerna genom avtal som ingås av arbetsmarknadens parter, vilket enligt Finansinspektionen innebär att regler om information till kunder är mindre motiverade vid försäkringsdistribution till företag och anställda på denna del av marknaden. Med hänsyn till detta, och den avtalsfrihet för information vid distribution som föreslås i promemorian En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag, inför Finansinspektionen undantag från några av bestämmelserna i distributionsföreskrifterna för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

2.1.5 Dokumentationsskyldighet

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska tillämpa samma bestämmelser om dokumentationsskyldighet i 12 kap. distributionsföreskrifterna som ett försäkringsföretag. Ett undantag görs för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men saknade ett undantag för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar.

Remissinstanserna: Mot bakgrund av hur pensionsplanerna tillkommer och försäkringsavtal ingås, delar inte *Svensk Försäkring* Finansinspektionens bedömning att försäkringsdistribution till arbetsgivaren alltid måste dokumenteras. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Eftersom bestämmelserna om dokumentationsskyldighet i 12 kap. distributionsföreskrifterna ska tillämpas av försäkringsföretag, bör de som huvudregel även tillämpas av tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut, såväl vid distribution direkt till den försäkrade som vid distribution till arbetsgivaren (försäkringstagaren). Finansinspektionen bedömer dock att dokumentationskraven inte är nödvändiga för kollektivavtalad tjänstepension, eftersom pensionsförmånerna där bestäms genom avtal mellan arbetsmarknadens parter. Det finns därmed inte samma skäl att kräva dokumentation gentemot den enskilda arbetsgivaren som i de flesta fall är att betrakta som kund. Med hänsyn till detta inför Finansinspektionen ett undantag från tillämpligheten av bestämmelser om dokumentation i distributionsföreskrifterna för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

¹⁴ Prop. 2018/19:158, s. 645 f. och prop. 2017/18:216, s. 286–289.

Försäkringsdistribution gentemot enskilda arbetstagare inom kollektivavtalad tjänstepension kan dock fortfarande omfattas av dokumentationsskyldighet enligt kraven vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar (se nästkommande avsnitt).

2.1.6 Ytterligare krav vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar

Finansinspektionens ställningstagande: Om ett tjänstepensionsföretag ger rådgivning till en enskild arbetstagare om försäkringsbaserade investeringsprodukter eller vissa pensionsförsäkringar, ska företaget uppfylla kraven i 13 kap. 6 § och 14 kap. distributionsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. Ordet *distribuerar* har ersatts med *ger rådgivning*. Dessutom har ett förtydligande gjorts om vilka produkter som reglerna är tillämpliga på.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* och *Svenskt Näringsliv* anser att det bör framgå av föreskrifterna att det endast är i tydliga rådgivningssituationer till enskilda arbetstagare som de förstärkta reglerna ska tillämpas. Vidare bör det förtydligas vilka produkter i ett tjänstepensionsföretag som kan vara försäkringsbaserade investeringsprodukter och pensionsförsäkringar, jämfört med i ett försäkringsföretag. *Svensk Försäkring* påpekar även att skillnaden som kommer att finnas för försäkringsbaserade investeringsprodukter i tjänstepensionsföretag jämfört med i försäkringsföretag inte har berörts. I stället kommer samma regler gälla för försäkringsbaserade investeringsprodukter och för pensionsförsäkringar i ett tjänstepensionsföretag. *Svenskt Näringsliv* efterfrågar ett klagörande av vilka försäkringsbaserade investeringsprodukter och vilka pensionsförsäkringar som distribueras av ett tjänstepensionsföretag.

Finansinspektionens skäl: Av 7 kap. 1 § LFD framgår att en försäkringsdistributör som utövar försäkringsdistribution som avser pensionsförsäkringar som har ett förfallo- eller återköpsvärde som helt eller delvis är direkt eller indirekt exponerat mot marknadsvolatilitet, i den verksamheten ska tillämpa 6 kap. 2, 3, 8–10 och 13–15 §§ samma lag. Det innebär alltså att 6 kap. 4–6 §§ inte är tillämpliga på sådana pensionsförsäkringar.

Som *Svensk Försäkring* och *Svenskt Näringsliv* påpekar är *pensionsförsäkring* undantaget från definitionen av försäkringsbaserad investeringsprodukt enligt 1 kap. 9 § 8 LFD, och definieras i stället i 1 kap. 9 § 16 samma lag. I lagen om tjänstepensionsföretag används begreppet *tjänstepensionsförsäkring* i 1 kap. 4 §, ett begrepp som i den nämnda promemorian föreslås utökas till att även omfatta egenföretagares tjänstepensionsförsäkring.

Finansinspektionen bedömer att de flesta tjänstepensionsföretag inte utövar försäkringsdistribution som gäller försäkringsbaserade investeringsprodukter. Däremot borde en betydande del av tjänstepensionsföretagens produkter

omfattas av definitionen av pensionsförsäkringar som har ett förfallo- eller återköpsvärde enligt 7 kap.1 § LFD.

I 13 kap. 1–5 §§ distributionsföreskrifterna finns bestämmelser om vilken information som en försäkringsdistributör ska lämna till sina kunder enligt 6 kap. 4–6 §§ LFD. De bestämmelserna ska inte tillämpas av tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut. Dessa företag ska däremot tillämpa 13 kap. 6 § om information till en kund om ersättning till och från tredje part, i likhet med vad som gäller för försäkringsföretag enligt 14 kap. 2 § distributionsföreskrifterna.

Bestämmelserna om ytterligare krav vid distribution av vissa pensionsförsäkringar i 14 kap. distributionsföreskrifterna kompletterar 7 kap. LFD, och införs därför för tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut.

Vad gäller kundförhållandet vid tillämpningen av 13 kap. 6 § och 14 kap. distributionsföreskrifterna anser Finansinspektionen, med hänvisning till förarbetena till LFD, att det inte ska omfatta förhållandet mellan företaget och arbetsgivaren, utan att det i stället ska gälla de situationer då rådgivning ges direkt till den försäkrade (prop. 2017/18:216, s. 286–289). Detta har, med anledning av Svensk Försäkrings och Svenskt Näringslivs synpunkter, ändrats i förhållande till det remitterade förslaget.

Detta innebär en anpassning som inte har någon motsvarighet i distributionsföreskrifterna som ska tillämpas av försäkringsföretag. Anpassningen har dock gjorts utifrån den särart som de nu aktuella företagens verksamhet innebär. En bedömning av om denna anpassning motiverar en ändring av distributionsföreskrifterna för försäkringsföretag får göras vid en framtida översyn av de föreskrifterna.

2.1.7 Kommissionens delegerade förordningar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska, på samma sätt som försäkringsföretag, tillämpa kommissionens delegerade förordningar (EU) 2017/2358 och (EU) 2017/2359. Ett undantag görs, när det gäller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358, för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll, men saknade ett undantag för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar.

Remissinstanserna: Svenskt Näringsliv ställer sig frågande till om de delegerade förordningarna överhuvudtaget bör tillämpas på kollektivavtalade försäkringar. Vidare anser TCO, PTK och Svensk Försäkring att bestämmelserna i de delegerade förordningarna bör införas som bestämmelser i föreskrifterna i stället för att en hänvisning görs till dem. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Bestämmelserna i 4 kap. 7–11 § LFD om en intern process för produktgodkännande kompletteras av bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358.

Vidare kompletteras bestämmelserna i 6 och 7 kap. LFD om högre krav vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter av kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359. För försäkringsföretag görs den delegerade förordningen dessutom tillämplig vid distribution av vissa pensionsförsäkringar genom 14 kap. 2 § distributionsföreskrifterna.

Eftersom de delegerade förordningarna inte gäller för tjänstepensionsföretag eller utländska tjänstepensionsinstitut, men innehåller kompletterande bestämmelser till LFD, gör Finansinspektionen förordningarnas bestämmelser tillämpliga även på tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut, på samma sätt som gäller för försäkringsföretag.

När det gäller kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation väljer Finansinspektionen att undanta den delegerade förordningen som kompletterar LFD:s krav om en intern process för produktgodkännande. Skälet till det är att syftet med en process för produktgodkännande till stor del redan kan antas vara uppfyllt i och med den upphandling som görs och andra hänsyn som tas i de avtal som sluts mellan arbetsmarknadens parter inom den kollektivavtalade tjänstepensionen.

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 gäller endast om ett tjänstepensionsföretag ger rådgivning till en enskild arbetstagare om försäkringsbaserade investeringsprodukter eller vissa pensionsförsäkringar enligt 7 kap. 1 § LFD (se avsnitt 2.1.6).

Finansinspektionen har gjort bedömningen att det är mer ändamålsenligt att hänvisa till förordningarna för att säkerställa att förordningens bestämmelser tillämpas på samma sätt oavsett företagsform. Ett annat skäl är att framtida ändringar av förordningarnas innehåll ska få genomslag i föreskrifterna. Ett tjänstepensionsföretag får utifrån företagets verksamhet göra en bedömning av vilka bestämmelser, om några, i förordningarna som blir tillämpliga för den verksamheten som drivs.

2.2 Beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav

Bestämmelserna om beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav (gruppsolvens) baseras, liksom bestämmelserna om gruppsolvens i lagen om tjänstepensionsföretag, på Solvens 2-regelverket. Bestämmelserna utgår till största delen från 13 kap. försäkringsrörelseföreskrifterna. I förhållande till försäkringsrörelseföreskrifterna har vissa språkliga och

redaktionella förändringar gjorts som inte medför någon skillnad i sak. En skillnad i sak jämfört med försäkringsrörelseföreskrifterna är att tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut finns med i bestämmelserna. I de delar bestämmelserna i övrigt innebär skillnader i sak framgår det nedan.

Bestämmelserna i Solvens 2-regelverket är mer detaljerade och omfattar i vissa delar fler typer av företag än de tidigare Solvens 1-reglerna¹⁵. De grundläggande principerna vad gäller beräkningen är dock desamma inom båda regelverken. Det gäller till exempel att samma kapitalbasmedel inte får tillgodoräknas fler än ett företag i gruppen och att internt skapat kapital inte ska öka kapitalbasen. En gruppberäkning enligt båda regelverken beaktar också hur andra företag som ingår i samma grupp påverkar ett försäkringsföretag. Till exempel kan kapitalstyrkan hos försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som inte omfattas av regler för finansiella företag på solonivå medföra en sådan påverkan.

Försäkringsföretag och försäkringsgivare¹⁶ i en tjänstepensionsgrupp får i bestämmelserna delvis en särställning i gruppen jämfört med företag i bank- och värdepapperssektorn vid tillämpning av vissa bestämmelser. Enligt Finansinspektionens mening bör anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare i en tjänstepensionsgrupp inte hanteras annorlunda än i en Solvens 2-grupp. Om exempelvis en tjänstepensionsgrupp uppstår genom att ett moderföretag som är ett försäkringsföretag omvandlas till tjänstepensionsföretag, bör det inte leda till att övriga anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare i gruppen beaktas på ett annorlunda sätt vid beräkning av gruppens solvens för tjänstepensionsgruppen än för den tidigare Solvens 2-gruppen.

Utgångspunkten vid beräkning av gruppens solvens är att försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare i gruppen ska beaktas i beräkningen med den kapitalbas och det kapitalkrav som har framräknats enligt de sektorsregler som gäller för det enskilda företaget (se prop. 2018/19:158, s. 581). Det framgår särskilt i bestämmelserna hur försäkringsgivare från tredjeland ska hanteras. Vid tillämpningen av vissa bestämmelser ska dock försäkringsföretag och försäkringsgivare beaktas på samma sätt som om de skulle vara tjänstepensionsföretag. Exempelvis vid en bedömning av tillgängligheten av kapitalbasposter ska även poster i anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare bedömas, det vill säga utöver poster i anknutna tjänstepensionsföretag, utländska tjänstepensionsinstitut och vissa holdingföretag.

2.2.1 Inledande bestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: När bestämmelserna i kapitlet om grupper hänvisar till ett sådant tjänstepensionsföretag som avses i 16 kap. 2 § 1

¹⁵ Solvens 1-regler för grupper infördes vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv nr 98/78/EG (det så kallade försäkringsgruppsdirektivet), se vidare prop. 2018/19:158, s. 533 f.

¹⁶ EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland enligt 1 kap. 12 § 4 och 8 FRL.

eller 2 lagen om tjänstepensionsföretag, eller till ett sådant moderföretag som avses i 16 kap. 2 § 3 samma lag, avses det företag som är i toppen av en grupp som omfattas av fullständig grupp tillsyn enligt lagen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att det i vissa företagskonstellationer kan vara ottydligt vilket tjänstepensionsföretag som är ansvarigt. Detta gäller exempelvis om det finns flera tjänstepensionsföretag som ägs på samma nivå i en grupp. *Advokatsamfundet* vill ta tillfället i akt att erinra om vikten av en tydlig ansvarsfördelning i förhållande till krav som gäller på grupp nivå inom vissa delar av den finansiella lagstiftningen. Detta eftersom inget specifikt rättssubjekt utpekats som ansvarigt för att fullgöra skyldigheter. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Till skillnad från gruppreglerna i 19 kap. FRL, där ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag kan vara det ansvariga företaget som ska se till att vissa bestämmelser följs på grupp nivå, är det enligt lagen om tjänstepensionsföretag alltid ett tjänstepensionsföretag som ansvarar för efterlevnaden på grupp nivå.¹⁷ För att peka ut det ansvariga tjänstepensionsföretaget har lagstiftaren valt att, i likhet med FRL, hänvisa till det tjänstepensionsföretag som gör att fullständig grupp tillsyn ska utövas enligt 16 kap. 2 § lagen om tjänstepensionsföretag. Det tjänstepensionsföretag som enligt lagen ansvarar för att säkerställa att det finns en grupp baserad kapitalbas som uppgår till den som anges i lagen, och som ska utföra beräkningarna av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå, ansvarar även för att detta sker i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter.

Finansinspektionen inför en inledande bestämmelse i nya 12 kap. som hänvisar till bestämmelserna i lagen om tjänstepensionsföretag om säkerställande och beräkning av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå och om vilket tjänstepensionsföretag som ansvarar för att bestämmelserna följs.

På samma sätt som i lagen används i föreskrifterna en hänvisning till hela 16 kap. 2 § lagen om tjänstepensionsföretag för att peka ut ansvarigt företag. Det tjänstepensionsföretag som nämns i någon av punkterna i 16 kap. 2 § i lagen är ansvarigt företag oavsett vilket fall av grupp tillsyn som föreligger. Även andra bestämmelser i 16 kap. i lagen måste beaktas för att förstå vilket tjänstepensionsföretag som är ansvarigt, exempelvis de bestämmelser som anger nivån för grupp tillsynen i 7 och 8 §§. Om det finns fler än ett tjänstepensionsföretag i gruppstrukturen så avser alltså en hänvisning till ett tjänstepensionsföretag enligt 16 kap. 2 § lagen om tjänstepensionsföretag det tjänstepensionsföretag som finns högst upp i organisationsstrukturen, även om det är ett dotterföretag till en annan typ av företag.

¹⁷ Se 16 kap. 14, 18 och 19 §§ lagen om tjänstepensionsföretag och prop. 2018/19:158, s. 576 och 585.

Det följer av lagen vilket företag som ansvarar för att uppfylla de skyldigheter som anges närmare i föreskrifterna. Det som *Svensk Försäkring och Advokat-samfundet* anför om ansvarigt företag rör endast lagen om tjänstepensionsföretag respektive den finansiella lagstiftningen i stort, varför synpunkterna inte kan behandlas inom ramen för detta regelärende.

Utöver att peka ut det tjänstepensionsföretag som ansvarar för efterlevnaden av vissa bestämmelser behöver det företag som är i yttersta toppen av en grupp pekas ut i föreskrifterna. Det görs genom hänvisning till en viss punkt i 16 kap. 2 § lagen om tjänstepensionsföretag. Exempelvis utgår beräkningen av grupp-baserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav från det översta företaget i gruppen, oavsett om det är ett tjänstepensionsföretag eller ett moderföretag till ett tjänstepensionsföretag. Det finns därför ett förtydligande om detta i 12 kap. 2 § tjänstepensionsföreskrifterna. Även här behöver övriga bestämmelser i 16 kap. lagen om tjänstepensionsföretag beaktas, till exempel de bestämmelser som anger nivån för grupp-tillsynen.

2.2.2 Beräkning inför rapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag ska varje kvartal göra en sådan beräkning av grupp-baserad kapitalbas och grupp-baserat kapitalkrav som företaget enligt lagen om tjänstepensionsföretag ska rapportera resultatet av till Finansinspektionen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: I lagen anges att det ansvariga tjänstepensionsföretaget ska beräkna kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå minst en gång om året och rapportera in resultatet till Finansinspektionen. Myndigheten har fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om när en beräkning ska ske. Finansinspektionen beslutar att en sådan beräkning som ska rapporteras in till myndigheten enligt 16 kap. 18 § lagen om tjänstepensionsföretag ska göras varje kvartal (se vidare avsnitt 2.6 om grupprapportering). Det bör understrykas att beräkningar behöver göras löpande för att ett tjänstepensionsföretag ska säkerställa att den grupp-baserade kapitalbasen alltid uppgår till minst den som anges i 16 kap. 14 §. Beräkningarna som enligt föreskrifterna ska göras varje kvartal är de som ska rapporteras.

2.2.3 Sammanläggnings- och avräkningsmetoden

Finansinspektionens ställningstagande: Som utgångspunkt för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden ska kapitalbaser och kapitalkrav för företagen i gruppen läggas samman. Efter det ska justeringar göras för att för att få fram den grupp-baserade kapitalbasen.

Remisspromemorian: Förslaget har delvis justerats språkligt för att lydelsen av bestämmelserna om hur olika företag ska hanteras för att beräkna kapitalbas, respektive kapitalkrav, på gruppnivå ska stämma bättre överens.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att bestämmelserna om hur olika typer av företag ska hanteras för att beräkna kapitalbas respektive kapitalkrav på gruppnivå skulle bli tydligare om samma regleringsteknik som för kapitalbasen i 5 § används även för kapitalkravet i 6 §. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Av 16 kap. 15 § första meningen lagen om tjänstepensionsföretag framgår det att för tjänstepensionsgrupper ska beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav göras med en sammanläggnings- och avräkningsmetod. Finansinspektionens förslag innehåller detaljerade bestämmelser om beräkningsmetoden. De grundläggande principerna för den sammanläggnings- och avräkningsmetod som framgår av föreskrifterna är i huvudsak desamma som för en sammanläggnings- och avräkningsmetod enligt både Solvens 2-reglerna och Solvens 1-reglerna. Dessa principer uppfyller också de grundläggande kraven som beskrivs i avsnittets inledning, om att samma kapitalbasmedel inte får tillgodoräknas fler än ett företag i gruppen och att internt skapat kapital inte ska öka kapitalbasen.

I föreskrifterna finns inledningsvis en sammanfattande bestämmelse om hur en gruppbaserad kapitalbas respektive ett gruppbaserat kapitalkrav ska beräknas. Därefter följer närmare bestämmelser om hur man ska beakta kapitalbasen och kapitalkravet för respektive företag som ingår i beräkningen. Som *Svensk Försäkring* påpekar blir det tydligare om samma regleringsteknik som för kapitalbasen i 5 § används även för kapitalkravet i 6 §. Bestämmelsen om kapitalkravet i 6 § har därför justerats i förhållande till förslaget utan att det innebär någon ändring i sak.

Av bestämmelserna framgår att beräkningen utgår från hela kapitalbasen och kapitalkravet för det yttersta företaget i gruppen, oavsett om detta är ett tjänstepensionsföretag eller ett moderföretag till ett tjänstepensionsföretag. För de anknutna företagen ska den proportionella andelen av kapitalbas och kapitalkrav medräknas, se vidare nedan avsnitt 2.2.9.

Utgångspunkten för beräkningen ska vara densamma som i andra sammanläggnings- och avräkningsmetoder, det vill säga att beräkningen utgår från de kapitalbaser och de kapitalkrav som företagen i gruppen redan har räknat fram som enskilda företag.¹⁸ Därmed beaktas anknutna kreditinstitut, värdepappersföretag och finansiella institut med den kapitalbas och det kapitalkrav som har räknats fram enligt tillämpliga sektorsregler i bank- och värdepapperssektorn. På samma sätt beaktas anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare med den kapitalbas och det solvenskapitalkrav som har räknats fram enligt sektorsreglerna i Solvens 2-regelverket.

¹⁸ Jfr prop. 2018/19:158, s. 581.

I föreskrifterna förtydligas också att om det finns ett moderföretag i gruppen som inte är ett tjänstepensionsföretag, men som beräknar kapitalbas och kapitalkrav som ett enskilt företag¹⁹, så är det även i det fallet den redan framräknade kapitalbasen och kapitalkravet som ska användas vid beräkningen på gruppnivå.

Vissa holdingföretag som är moderföretag i en tjänstepensionsgrupp som beräknar gruppssolvens²⁰ ska också beaktas vid beräkningen enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Att dessa ska hanteras som om de vore tjänstepensionsföretag vid beräkning av gruppssolvens framgår av 16 kap. 22 § lagen om tjänstepensionsföretag.

2.2.4 Moderföretag i toppen av en grupp

Finansinspektionens ställningstagande: När vissa moderföretag har kapitalbasposter som skulle ha krävt Finansinspektionens godkännande om de hade funnits i ett enskilt tjänstepensionsföretag, krävs ett godkännande av myndigheten för att sådana poster ska få ingå vid beräkning av gruppbaserad kapitalbas. För att en kapitalbaspost enligt 6 kap 2 § i ett sådant moderföretag ska få medräknas, ska förutsättningarna som framgår i 6 kap. 8–24 §§ anpassade till moderföretaget vara uppfyllda. Den maximala procentandelen av kapitalbasposter som får räknas med enligt 6 kap 12, 21 och 24 §§, ska vid gruppssolvensberäkningen beräknas som de procentsatser i förhållande till moderföretagets kapitalbas som anges i dessa paragrafer.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men en språklig justering har gjorts för att undvika att introducera ett begrepp som inte definieras i föreskrifterna (maximal andel).

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att bestämmelserna om maximal andel behöver förtydligas. Detta eftersom begreppet maximal andel inte finns med i någon övrig bestämmelse i föreskrifterna, utan endast förekommer som rubrik. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: I 16 kap. 22 § lagen om tjänstepensionsföretag anges att vissa moderföretag som är holdingföretag²¹ ska hanteras som om de vore tjänstepensionsföretag vid beräkning av gruppssolvens. I lagbestämmelsen anges också de bestämmelser för enskilda tjänstepensionsföretag som moderföretaget ska omfattas av vid beräkning av gruppssolvens.

I föreskrifterna finns bestämmelser som förtydligar hur reglerna för enskilda tjänstepensionsföretag ska tillämpas på gruppnivå då dessa moderföretag har kapitalbasposter som kräver Finansinspektionens godkännande. I 6 kap. 12 §

¹⁹ Fall av grupp tillsyn enligt 16 kap. 2 § första stycket 3 a lagen om tjänstepensionsföretag.

²⁰ Fall av grupp tillsyn enligt 16 kap. 2 § första stycket 3 b och c lagen om tjänstepensionsföretag.

²¹ Moderföretag enligt 16 kap. 2 § 3 b eller c.

tjänstepensionsföreskrifterna anges att förlagslån får ingå i tjänstepensionsföretagets kapitalbas med högst 50 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och tjänstepensionsföretagets minimikapitalkrav. Högst 25 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och minimikapitalkravet får bestå av tidsbundna förlagslån. Finansinspektionen anser att för ett förlagslån som finns i nämnda moderföretag ska motsvarande begränsningar beräknas enbart i förhållande till moderföretagets kapitalbas. Ett kapitalkrav beräknat för moderföretaget är i normalfallet ett betydligt lägre belopp än kapitalbasen för moderföretaget. En begränsning satt i förhållande till kapitalkravet skulle därför innebära att en mindre del av förlagslånet får räknas med vid beräkning av grupp-solvans än det som nu införs. Med anledning av *Svensk Försäkrings* kommentar har Finansinspektionen tagit bort begreppet maximal andel ur föreskrifterna.

Motsvarande bestämmelse för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag finns i 19 kap. 36 § FRL som kompletteras av artikel 333 i Solvens 2-förordningen vad gäller godkännande av vissa kapitalbasposter i dessa holdingföretag.

2.2.5 Anknutna utländska tjänstepensionsinstitut

Finansinspektionens ställningstagande: Vid den sammanläggning som är utgångspunkten för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden ska kapitalbasen och kapitalkravet för ett anknutet utländskt tjänstepensionsinstitut ingå med den kapitalbas och det kapitalkrav som har beräknats enligt tillämpliga sektorsregler för det enskilda institutet.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Ett anknutet utländskt tjänstepensionsinstitut ska beaktas med den kapitalbas och det kapitalkrav som följer av tillämpliga sektorsregler för det enskilda tjänstepensionsinstitutet.

Bestämmelsen innebär att om en tillsynsmyndighet i en annan EU-medlemsstat än Sverige redan har fastställt att en viss kapitalbaspost i ett utländskt tjänstepensionsinstitut får medräknas i kapitalbasen för institutet, ska posten också få räknas med i beräkningen av den gruppbaseade kapitalbasen. Denna bestämmelse baseras på 13 kap. 9 § försäkringsrörelseföreskrifterna. Bestämmelsen i försäkringsrörelseföreskrifterna bedömdes vid införandet vara nödvändig trots att alla försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare följer samma regelverk. Finansinspektionen anser att även om reglerna för enskilda tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut inte är harmoniserade i samma utsträckning som de regler som gäller för försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare så bör en bedömning av en kapitalbaspost

som har gjorts av en annan tillsynsmyndighet få genomslag även i en gruppberäkning för en tjänstepensionsgrupp.

2.2.6 *Anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare*

Finansinspektionens ställningstagande: Vid den sammanläggning som är utgångspunkten för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden ska kapitalbasen och solvenskapitalkravet för ett anknutet försäkringsföretag eller en anknuten EES-försäkringsgivare ingå med den kapitalbas och det solvenskapitalkrav som har beräknats enligt tillämpliga sektorsregler. En anknuten försäkringsgivare från tredjeland ska beaktas som ett anknutet försäkringsföretag. Om det tredjeland där försäkringsgivaren har sitt huvudkontor har krav på solvensordning, solvenskapitalkrav och kapitalbasposter, som redan har bedömts vara likvärdiga med kraven enligt Solvens 2-reglerna, ska hänsyn i stället tas till de kapitalbasposter och det solvenskapitalkrav som har fastställts av tredjelandet.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll men har justerats så att det framgår att den likvärdighet som EU-kommissionen kan besluta om avser Solvens 2-direktivet.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att det bör förtydligas att den likvärdighet som EU-kommissionen kan besluta om inte avser en likvärdighet med FRL, utan med Solvens 2-direktivet. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Anknutna försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare i en tjänstepensionsgrupp ska beaktas med den kapitalbas och det solvenskapitalkrav som följer av tillämpliga sektorsregler. Det följer av vad som har angetts i avsnitt 2.2.3 om att utgångspunkten för beräkningen enligt den sammanläggnings- och avräkningsmetoden som nu införs ska vara densamma som i sammanläggnings- och avräkningsmetoden enligt både Solvens 1-regelverket och Solvens 2-regelverket, det vill säga att beräkningen ska utgå från vad som gäller för det enskilda företaget.

Finansinspektionen inför allmänna råd om att ifall det i en tjänstepensionsgrupp ingår anknutna försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som bildar en grupp som omfattas av sektorsregler, bör kapitalbas och kapitalkrav för den gruppen användas vid beräkningen. En Solvens 2-undergrupp inom en tjänstepensionsgrupp bör alltså, vid beräkning för tjänstepensionsgruppen, beaktas med den gruppbaseade kapitalbas och det gruppbaseade solvenskapitalkrav som har framräknats enligt Solvens 2-regelverket. De införda allmänna råden baseras på Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten Eiopas riktlinjer²², som behandlar beräkningen av gruppbaseerat solvenskapitalkrav. I den översyn av Solvens 2-regelverket som pågår diskuteras om motsvarande bestämmelse som i riktlinjen ska inkluderas i Solvens 2-förordningen och att bestämmelsen då ska inkludera både beräkning av gruppbasead kapitalbas och

²² Riktlinje 11 i Eiopas Riktlinjer om solvensen på gruppnivå (Eiopa-BoS-14/181).

gruppbaserat solvenskapitalkrav. En Solvens 2-undergrupp inom en tjänstepensionsgrupp kommer även i fortsättningen beräkna och rapportera gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat solvenskapitalkrav enligt de regler som gäller för undergruppen. Det är enligt Finansinspektionens mening en fördel för företagen om sådana redan framräknade siffror kan utgöra underlag till beräkningen även för en tjänstepensionsgrupp på en högre nivå, både vad gäller beräkningen av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav. Som framgår i avsnitt 2.2.8 nedan bör motsvarande gälla även för en konsoliderad situation enligt sektorsregler i bank- och värdepapperssektorn.

Försäkringsgivare från tredjeland ska hanteras på samma sätt som vid solvensberäkningen enligt de regler som gäller för en Solvens 2-grupp. Det regelverket innehåller omfattande bestämmelser om hur försäkringsgivare från tredjeland ska beaktas. Vad gäller anknutna försäkringsgivare från tredjeland så innebär Solvens 2-reglerna i korthet att utgångspunkten är att försäkringsgivaren ska beaktas som om den vore ett försäkringsföretag. Om det tredjelandet har krav på solvensordning, solvenskapitalkrav och kapitalbasposter som bedöms vara likvärdiga med kraven i Solvens 2-regelverket, ska dock hänsyn tas till de kapitalbasposter och det solvenskapitalkrav som har fastställts av tredjelandet²³ vid tillämpning av sammanläggnings- och avräkningsmetoden enligt Solvens 2. Enligt Finansinspektionens mening är det en fördel för tjänstepensionsgrupper med anknutna försäkringsgivare i tredjeland när en, enligt Solvens 2-regelverket, redan gjord likvärdighetsbedömning av det tredjelandet innebär att de kapitalbasposter och det solvenskapitalkrav som har fastställts av det tredjelandet även kan användas vid beräkning av gruppens solvens för tjänstepensionsgruppen enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Finansinspektionen har gjort en justering i enlighet med *Svensk Försäkrings* kommentar, för att tydliggöra att den likvärdighet som EU-kommissionen kan besluta om avser Solvens 2-direktivet.

2.2.7 Mellanliggande holdingföretag

Finansinspektionens ställningstagande: Om det i en grupp finns ett ägarintresse i ett anknutet tjänstepensionsföretag – genom ett företag som skulle vara ett försäkringsholdingföretag om tjänstepensionsföretaget var ett försäkringsföretag, eller genom ett blandat finansiellt holdingföretag – ska det mellanliggande holdingföretaget hanteras som ett tjänstepensionsföretag vid den sammanläggning som är utgångspunkten för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Det ska göras på samma sätt som anges i föreskrifterna för ett motsvarande holdingföretag i toppen av en grupp.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

²³ 13 kap. 11 § försäkringsrörelseföreskrifterna.

Finansinspektionens skäl: Bestämmelserna om hur vissa mellanliggande holdingföretag ska beaktas är baserade på 13 kap. 10 § försäkringsrörelseföreskrifterna. Av 16 kap. 22 § lagen om tjänstepensionsföretag framgår att då ett tjänstepensionsföretag är dotterföretag till ett företag som skulle vara ett försäkringsholdingföretag om tjänstepensionsföretaget var ett försäkringsföretag eller är ett blandat finansiellt holdingföretag, ska moderföretaget hanteras som om det vore ett tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen beslutar att motsvarande mellanliggande holdingföretag också ska hanteras som ett tjänstepensionsföretag.

Det kan noteras att situationen då ett försäkringsholdingföretag²⁴ är yttersta moderföretag i en grupp inte behöver regleras i föreskrifterna då dessa inte kan vara moderföretag i tjänstepensionsgrupper, se prop. 2018/19:158, s. 591. Sådana försäkringsholdingföretag skulle dock kunna vara mellanliggande holdingföretag i en tjänstepensionsgrupp. Som angetts ovan införs allmänna råd om att grupsiffror bör användas för en Solvens 2-undergrupp. Därmed kommer ett försäkringsholdingföretag i toppen av en sådan undergrupp att inkluderas i grupp-solvensberäkningen för en tjänstepensionsgrupp.

Bestämmelsen i 12 kap. 10 § tjänstepensionsföreskrifterna reglerar också hur kapitalbasposter i de mellanliggande holdingföretagen ska hanteras, om posterna skulle ha krävt godkännande från Finansinspektionen för att få räknas med i kapitalbasen för ett enskilt försäkringsföretag. På samma sätt som för holdingföretag enligt 16 kap. 22 § lagen om tjänstepensionsföretag kräver sådana poster godkännande för att få räknas med i den grupp-baserade kapitalbasen i en tjänstepensionsgrupp.

2.2.8 *Anknutna kreditinstitut, värdepappersföretag och finansiella institut*

Finansinspektionens ställningstagande: Vid den sammanläggning som är utgångspunkten för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden ska kapitalbasen och kapitalkravet för ett anknutet kreditinstitut, värdepappersföretag eller finansiellt institut ingå med den kapitalbas och det kapitalkrav som har beräknats enligt tillämpliga sektorsregler. Efter medgivande från Finansinspektionen får avdrag i stället göras för dessa innehav vid beräkning av grupp-baserad kapitalbas.

Om de anknutna företagen bildar en grupp som omfattas av sektorsregler, bör kapitalbasen och kapitalkravet som har fastställts för gruppen enligt sektorsreglerna användas vid sammanläggningen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

²⁴ Försäkringsholdingföretag enligt 1 kap. 12 § 6 FRL.

Finansinspektionens skäl: Som angetts ovan ska grupp-solvensberäkningen utgå från de kapitalbaser och de kapitalkrav som har framräknats för företagen i gruppen som enskilda företag. Därmed ska anknutna kreditinstitut, värdepappersföretag och finansiella institut i en tjänstepensionsgrupp beaktas med den kapitalbas och det kapitalkrav som följer av sektorsregler i bank- och värdepapperssektorn. Det är i likhet med hur sådana anknutna företag hanteras i en Solvens 2-grupp.

På samma sätt som anges i avsnitt 2.2.6 beslutar Finansinspektionen att för anknutna företag i bank- och värdepapperssektorn som bildar en grupp som omfattas av sektorsregler (en så kallad konsoliderad situation) bör kapitalbas och kapitalkrav för denna grupp användas vid beräkningen. Som anges i avsnitt 2.2.6 baseras de allmänna råden på Eiopas riktlinjer.

Som ett alternativ till att beakta anknutna kreditinstitut, värdepappersföretag eller finansiella institut med kapitalbas och kapitalkrav som har beräknats enligt sektorsregler inför Finansinspektionen en bestämmelse som gör det möjligt att göra ett avdrag för värdet på innehavet efter medgivande från Finansinspektionen. Bestämmelsen baseras på 13 kap. 12 § fjärde stycket försäkringsrörelseföreskrifterna.

2.2.9 Proportionellt beaktande av andelar

Finansinspektionens ställningstagande: När ett anknutet företag ska beaktas proportionellt efter innehavet i företaget, ska andelen i det anknutna företaget motsvara direkta eller indirekta andelar av det tecknade bolagskapitalet som innehas i det anknutna företaget. Om det finns ett kapitalunderskott i ett dotterföretag är det ett särskilt skäl att i stället beakta hela kapitalunderskottet. Om det ansvariga tjänstepensionsföretaget kan visa att moderföretagets ansvar är strikt begränsat till den ägda kapitalandelen, får tjänstepensionsföretaget efter medgivande från Finansinspektionen beakta kapitalunderskottet till vad som motsvarar denna andel.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen inför en bestämmelse i tjänstepensionsföreskrifterna om proportionellt beaktande av andelar. Bestämmelsen har utformats med 13 kap. 3 § försäkringsrörelseföreskrifterna som förebild. Den kompletterar 16 kap. 16 § lagen om tjänstepensionsföretag om att ett anknutet företag ska beaktas proportionellt efter det innehav som det ägande företaget har i det anknutna företaget. Av den lagbestämmelsen framgår att en annan andel än den proportionella får beaktas vid särskilda skäl. I propositionen anges att solvensunderskott utgör ett sådant särskilt skäl.²⁵ I

²⁵ Se prop. 2018/19:158 s. 784.

likhet med vad som gäller för Solvens 2-grupper gäller därför att om ett dotterföretag har ett kapitalunderskott när kapitalbasen och kapitalkravet beräknas för det enskilda företaget (på solonivå), så ska hela underskottet beaktas vid beräkningen av den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet. Om det tjänstepensionsföretag som är ansvarigt för beräkningen på gruppnivå kan visa för Finansinspektionen att moderföretagets ansvar för företaget med underskott är strikt begränsat till den ägda kapitalandelen, får underskottet beaktas till vad som motsvarar kapitalandelen. Detta kräver dock ett medgivande från Finansinspektionen.

2.2.10 *Avdrag för dubbelräkning av poster i kapitalbasen*

Finansinspektionens ställningstagande: I föreskrifterna förtydligas vilka avdrag som ska göras enligt lagen om tjänstepensionsföretag, så att inte dubbelräkning sker av poster som ingår i kapitalbasen för flera företag i gruppen.

Vissa kapitalbasposter får inkluderas i beräkningen av gruppbasead kapitalbas om de enligt tillämpliga sektorsregler får användas för att täcka kapitalkravet för det berörda enskilda anknutna företaget. Andra poster, som tecknat men ännu inte inbetalt aktiekapital som medför en möjlig förpliktelse för ett annat företag i gruppen, får inte räknas med.

Om en kapitalbaspost i praktiken inte kan göras tillgänglig för övriga företag i gruppen enligt en bedömning av Finansinspektionen eller en utländsk tillsynsmyndighet, får den trots detta räknas med i den gruppbaseade kapitalbasen om den enligt tillämpliga sektorsregler får användas för att täcka kapitalkravet för det berörda enskilda anknutna företaget. Vissa angivna kapitalbasposter ska i praktiken inte anses kunna göras tillgängliga för övriga företag i gruppen, om inte det ansvariga tjänstepensionsföretaget kan visa att särskilda förutsättningar gäller för gruppen som gör posten tillgänglig. Kapitalbasposter i separata fonder i försäkringsföretag, eller EES-försäkringsgivare, ska i praktiken aldrig anses kunna göras tillgängliga.

De kapitalbasposter som anges i 14 § och de poster som bedöms inte vara tillgängliga, får räknas med i den gruppbaseade kapitalbasen med högst ett belopp som sammanlagt inte överstiger kapitalkravet för det berörda enskilda anknutna företaget.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att det i vissa delar finns ett grundläggande problem med förslaget om gruppsolvans. Andra tjänstepensionsdirektivet saknar regler om grupper och det väcker frågor om hur långt Finansinspektionens bemyndiganden sträcker sig när kraven endast framgår av lagen. Särskilt de föreslagna 14–17 §§, som har införts under rubriken Dubbelräkning av poster i kapitalbasen, är enligt Svensk Försäkring problematiska ur detta perspektiv. Bestämmelserna har ingenting med dubbelräkning av poster

att göra, utan handlar om hur man ska behandla poster som inte kan göras tillgängliga för andra företag i gruppen, påpekar branschorganisationen. Placeringen av reglerna under rubriken ändrar inte på reglernas materiella innehåll. Finansinspektionens bemyndigande behandlar enligt Svensk Försäkring inte till någon del frågan om tillgänglighet, varför organisationen anser att myndigheten saknar bemyndigande att föreskriva om hanteringen av posterna.

Svensk Försäkring hävdar också att säkerhetsreserven i ett anknutet skadeförsäkringsföretag inte bör anses utgöra en sådan post i kapitalbasen som inte i praktiken kan göras tillgänglig för att täcka det gruppbaseade solvenskapitalkravet. Detta eftersom utgångspunkterna för gruppregleringarna i Solvens 2-regelverket och reglerna för tjänstepensionsföretag är olika. Skillnaderna beror delvis på att olika metoder används, men framför allt på att kapitalbaserna bygger på helt olika synsätt. Kapitalbasen i tjänstepensionsregleringen utgår från årsredovisningen, medan detta inte gäller enligt Solvens 2. Branschorganisationen hänvisar också till att denna bedömning av säkerhetsreserven, som till stora delar liknar den som nu gäller för tjänstepensionsföretagen, inte har gjorts i tidigare försäkringsreglering för grupper. Av lagen om tjänstepensionsföretag framgår dessutom att obeskattade reserver ingår i kapitalbasen. Lagreglering bör inte åsidosättas genom att det i föreskrifterna tas in bestämmelser från Solvens 2-förordningen som inte har sin grund i lagen, anser Svensk Försäkring. Branschorganisationen hänvisar till en nyligen remitterad promemoria från Finansdepartementet, En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag. Där föreslås ett förtydligande om att säkerhetsreserven i ett tjänstepensionsföretag ska ingå i kapitalbasen.²⁶ Förslaget från Finansinspektionen skulle därmed, enligt branschorganisationen, antagligen innebära att även denna säkerhetsreserv i ett anknutet tjänstepensionsföretag inte skulle få medräknas fullt ut i en gruppberäkning. På grund av detta avstyrker Svensk Försäkring Finansinspektionens förslag.

Svensk Försäkring anser vidare att preferensaktier i svenska bolag inte ska särbehandlas i förhållande till andra svenska aktier vid tillgänglighetsbedömningen. Organisationens pekar även på att Finansinspektionen i sin rapport 2017 till regeringen, Förslag till kapitalkravsreglering för tjänstepensionsföretag, angav att kumulativt preferenskapital inte har sämre kvalitet än annat aktiekapital.²⁷ Dessutom anser organisationen att skillnaderna i sammansättningen i kapitalbaserna mellan regleringen för försäkringsföretag och för tjänstepensionsföretag innebär att det inte alltid är relevant att särbehandla uppskjutna skattefordringar, framför allt om det anknutna företaget är ett tjänstepensionsföretag.

Slutligen anser Svensk Försäkring att det är oklart vad de föreslagna bestämmelserna i 14–17 §§ innebär, liksom vilket samband det finns mellan

²⁶ Fi 2020/01995/FPM.

²⁷ FI Dnr 17-4640.

dem. Enligt organisationen skulle det troligen vara bättre att placera 17 § före 14–16 §§ för att det ska bli begripligt.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen konstaterar att myndighetens bemyndigande i 5 kap. 2 § 32 förordningen om tjänstepensionsföretag är mycket brett, och innebär att Finansinspektionen kan meddela föreskrifter om hur och när den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas enligt 16 kap. 15–17, 20 och 22 §§ lagen om tjänstepensionsföretag. I detta ingår beräkningen enligt en sammanläggnings- och avräkningsmetod (16 kap. 15 §). Regeringen anser att det finns behov av ytterligare och mer detaljerade bestämmelser om beräkningen (prop. 2018/19:158, s. 582). Omfattningen av det breda bemyndigandet har i propositionen preciserats genom en uppräknings av den typ av bestämmelser i Solvens 2-regelverket som bör kunna få meddelas inom ramen för bemyndigandet (s. 582). Eftersom bestämmelser om tillgänglighet av kapitalbasposter ingår i uppräkningsen är det tydligt att lagstiftarens avsikt är att bemyndigandet ska omfatta en rätt att meddela föreskrifter om tillgängligheten.

Att det inte finns några bestämmelser om grupp-solvens i andra tjänstepensionsdirektivet, saknar enligt Finansinspektionen relevans i sammanhanget. Vidare står det i propositionen att bestämmelserna för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag i stort bör överensstämma med varandra (s. 582). Mot bakgrund av vad som nu har anförts anser Finansinspektionen, till skillnad från *Svensk Försäkring*, att det ingår i bemyndigandet att meddela föreskrifter om tillgänglighet av kapitalbasposter i tjänstepensionsföreskrifterna. Eftersom bestämmelserna om tillgänglighet inom Solvens 2-regelverket är placerade under rubriker om dubbelräkning (se artikel 222.3 i Solvens 2-direktivet och 13 kap. 6–7 §§ försäkringsrörelseföreskrifterna), väljer Finansinspektionen att placera bestämmelserna om tillgänglighet under en motsvarande rubrik. Detta för att följa den struktur som gäller i Solvens 2-regelverket.

Enligt 16 kap. 17 § lagen om tjänstepensionsföretag ska, vid beräkning av gruppbasead kapitalbas, avdrag göras så att inte dubbelräkning sker av poster som ingår i kapitalbasen i flera företag i gruppen. Finansinspektionen inför bestämmelser som kompletterar lagen genom att det i tjänstepensionsföreskrifterna anges vilka poster som ska dras av. En liknande reglering finns i 13 kap. 4–7 §§ försäkringsrörelseföreskrifterna. Det innebär bland annat att det ska göras avdrag för värdet av innehav i andra företag i gruppen och för förlagslån mellan företag i gruppen.

Finansinspektionen inför också bestämmelser om att vissa särskilt utpekade poster i kapitalbasen i anknutna företag i gruppen bara får räknas med till ett begränsat belopp. En förutsättning för att alls få räkna med sådana poster vid beräkningen av gruppbasead kapitalbas är enligt både Solvens 2-reglerna och bestämmelserna för tjänstepensionsgrupper att de får räknas med för det enskilda företaget vid beräkning på solonivå.

Kapitalbasposter som inte kan göras tillgängliga för övriga företag i gruppen, enligt en bedömning av Finansinspektionen eller en utländsk tillsynsmyndighet, ska också begränsas. Sådana poster får, tillsammans med de särskilt utpekade posterna enligt ovan, totalt sett bara räknas med i den grupp-baserade kapitalbasen upp till ett belopp som motsvarar kapitalkravet för det berörda enskilda anknutna företaget. Finansinspektionen har viss förståelse för Svensk Försäkrings synpunkt att strukturen på bestämmelserna i 14–17 §§ medför att paragraferna är svårlästa. Först i 17 § framgår det att de poster som anges i de tidigare paragraferna är begränsade till vilket belopp de får räknas med i den grupp-baserade kapitalbasen. Finansinspektionen menar trots det att det är bättre att följa den angivna strukturen eftersom motsvarande bestämmelser både i Solvens 2-regler för grupper och i tidigare gruppreglering för försäkringsgrupper har motsvarande struktur. Därmed är innebörden av bestämmelserna redan kända av de försäkringsföretag och tjänstepensionskassor som kommer att omvandlas eller vara anknutna företag i en tjänstepensionsgrupp.

Bestämmelsen om tillgänglighetsbedömning av kapitalbasposter baseras på artikel 330 i Solvens 2-förordningen och på 13 kap. 6 § försäkringsrörelseföreskrifterna. Som framgår i inledningen i avsnitt 2.2 menar Finansinspektionen att anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare i en tjänstepensionsgrupp inte ska hanteras annorlunda än om dessa hade varit anknutna företag i en Solvens 2-grupp. Utöver att en bedömning av tillgängligheten av kapitalbasposter i tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ska göras, ska därmed kapitalbasposter i försäkringsföretag och försäkringsgivare också bedömas. Som exempel kan nämnas att det i en grupp finns ett anknutet skadeförsäkringsföretag som har en säkerhetsreserv som kan medräknas i kapitalbasen för det enskilda företaget. Finansinspektionens bedömning är att en säkerhetsreserv ska anses utgöra en sådan post i kapitalbasen som inte i praktiken kan göras tillgänglig för att täcka det grupp-baserade solvenskapitalkravet i en Solvens 2-grupp.²⁸ Det gäller oavsett om skadeförsäkringsföretaget är ett anknutet företag i en Solvens 2-grupp eller i en tjänstepensionsgrupp. Finansinspektionen vill särskilt framhålla att syftet med bestämmelserna om bedömning av kapitalbasposters tillgänglighet vid beräkning av grupp-solvens inte är att reglera hur poster, exempelvis säkerhetsreserven, får räknas med i kapitalbasen för enskilda försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag (solo). Säkerhetsreserven kan inte täcka alla typer av förluster var de än uppkommer i gruppen, utan kan enbart användas för att täcka förluster i det tekniska resultatet för det berörda enskilda företaget. En säkerhetsreserv kan alltså medräknas i den grupp-baserade kapitalbasen men beloppet som medräknas får, tillsammans med andra kapitalbasposter som har begränsningar enligt föreskrifterna, inte överstiga det berörda enskilda anknutna företags kapitalkrav.

²⁸ <https://www.fi.se/sv/forsakring/rapportering/fragor-och-svar/eiopa-rapportering/#kapitalbaspost>.

Det faktum att olika metoder används vid beräkning i en Solvens 2-grupp och i en tjänstepensionsgrupp påverkar inte bedömningen av om en säkerhetsreserv är en tillgänglig post på grupp-nivå. Det kan noteras att även i Solvens 2-regelverket ska en bedömning av kapitalbasposters tillgänglighet göras oavsett beräkningsmetod.

Den skillnad som Svensk Försäkring pekar på vad gäller beräkning av kapitalbasen för enskilda försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, påverkar inte bedömningen av om en post som finns i det enskilda företags kapitalbas kan vara tillgänglig enbart för det enskilda företaget och inte för övriga företag i gruppen. Det kan också nämnas att det även i tidigare gruppreglering, före Solvens 2, fanns regler om tillgänglighetsbedömning.²⁹ Säkerhetsreserven nämndes inte uttryckligen i den tidigare gruppregleringen, men omfattades av bestämmelsen om det avdrag vid beräkning av den grupp-baserade kapitalbasen som enligt föreskrifterna skulle göras för poster som inte faktiskt kunde göras tillgängliga för det ägande försäkringsföretaget.

Som Svensk Försäkring har påpekat har Finansdepartementet remitterat en promemoria med förslag till lagändringar som bland annat innehåller förslag om säkerhetsreserver i tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen vill poängtera, vilket också framgår ovan, att myndighetens avsikt med regleringen för grupper inte är att begränsa möjligheten att inräkna en kapitalbaspost för ett enskilt företag (solo). Regleringen avser en bedömning av huruvida posten är tillgänglig för andra företag i gruppen. Om det är ett anknutet försäkringsföretag eller ett anknutet tjänstepensionsföretag i gruppen som, enligt bestämmelser för det enskilda företaget, har en säkerhetsreserv i kapitalbasen är inte relevant när det gäller bedömningen av huruvida posten är tillgänglig för andra företag i gruppen.

Som framgår i avsnitt 2.2.7 ska vissa mellanliggande holdingföretag hanteras som om de vore tjänstepensionsföretag, på samma sätt som motsvarande holdingföretag som finns i toppen av en tjänstepensionsgrupp enligt 16 kap. 22 § lagen om tjänstepensionsföretag. Därmed ska kapitalbasposter som finns i dessa mellanliggande holdingföretag också bedömas vad gäller posternas tillgänglighet. Detta motsvarar hur anknutna försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag hanteras vid bedömning av tillgängligheten i kapitalbasposter i en Solvens 2-grupp.³⁰

Som framgår i avsnitt 2.2.6 bör redan framräknade siffror för en Solvens 2-undergrupp inom en tjänstepensionsgrupp användas vid beräkning av grupp-solvens för tjänstepensionsgruppen. Därmed kommer den redan gjorda bedömningen av kapitalbasposternas tillgänglighet i anknutna företag inom undergruppen också beaktas i tjänstepensionsgruppen. Däremot gäller bestämmelsen om tillgänglighetsbedömning situationen då det inte finns en

²⁹ 7 § i numera upphävda Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:10) om grupp-baserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp.

³⁰ Se artikel 330.1 i Solvens 2-förordningen.

sådan undergrupp, utan då det exempelvis bara finns ett anknutet försäkringsföretag i gruppen. Eftersom det bara är kapitalbasposter i anknutna företag som ska bedömas för tillgänglighet både i bestämmelserna för tjänstepensionsgrupper och i motsvarande Solvens 2-regler, kommer också kapitalbasposterna i ett företag som är i toppen av en Solvens 2-undergrupp, men är anknutet företag i tjänstepensionsgruppen, bedömas enligt bestämmelserna för tjänstepensionsgrupper.

Vilka omständigheter som ska övervägas vid bedömningen av kapitalbasposters tillgänglighet anges i tjänstepensionsföreskrifterna. Detta görs för ökad tydlighet och förutsebarhet vad gäller bedömningen. Det är enligt Finansinspektionens mening relevant att även andra tillsynsmyndigheters bedömning beaktas. Om till exempel en annan nationell tillsynsmyndighet har bedömt att en kapitalbaspost i en anknuten EES-försäkringsgivare inte är tillgänglig i en Solvens 2-grupp ska denna bedömning gälla även om den anknutna EES-försäkringsgivaren tillhör en tjänstepensionsgrupp, exempelvis efter en ombildning.

I föreskrifterna anges också vissa kapitalbasposter som inte ska anses kunna göras tillgängliga för andra företag i gruppen, om inte det företag som ansvarar för beräkningen kan visa att särskilda förutsättningar gäller för gruppen som bör leda till en annan bedömning om tillgängligheten. Bland dessa poster anges tilläggskapital. Tilläggskapital kan inte finnas i kapitalbasen för ett enskilt tjänstepensionsföretag, men kan finnas i anknutna försäkringsföretag och försäkringsgivare i gruppen. Bland dessa poster anges också preferensaktier. Finansinspektionen har, som Svensk Försäkring anger, tidigare konstaterat att svenska kumulativa preferensaktier inte har sämre kvalitet än annat aktiekapital i kapitalbasen för enskilda företag. För att preferensaktier i ett enskilt företag ska få räknas med i kapitalbasen i en tjänstepensionsgrupp, utöver det enskilda företagets kapitalkrav, krävs dock att posten är tillgänglig för andra företag i gruppen. I en tjänstepensionsgrupp kan det finnas anknutna företag från andra länder där preferensaktier har en annan utformning, vilket kan påverka postens tillgänglighet. Preferensaktier anges i föreskrifterna som en kapitalbaspost som i praktiken inte ska anses kunna göras tillgänglig för övriga företag i gruppen, men där gruppen kan visa att särskilda förutsättningar gäller för just denna grupp som gör posten tillgänglig. En dialog med Finansinspektionen är alltså i detta fall möjlig.

Svensk Försäkring har framfört att skillnaderna i sammansättningen i kapitalbaserna mellan regleringen för försäkringsföretag och för tjänstepensionsföretag innebär att det inte alltid är relevant att särbehandla uppskjutna skattefordringar. Finansinspektionen vill med anledning av detta framhålla att hur posten har uppkommit i det enskilda företagets kapitalbas är av mindre betydelse vid bedömning av tillgängligheten. Det som ska bedömas är om en uppskjuten skattefordran netto ska anses vara tillgänglig för att täcka förluster i ett annat företag i gruppen än det företag som har en skattefordran i sin kapitalbas för det enskilda företaget (solo). Finansinspektionen anser att

tillgängligheten för denna post ska bedömas på samma sätt som i Solvens 2-reglerna.

I föreskrifterna anges också att kapitalbasposter i separata fonder i försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare aldrig ska betraktas som tillgängliga för övriga företag i gruppen. Bestämmelsen motsvarar artikel 330.4 c i Solvens 2-förordningen. De poster som framgår av artikel 330.4 a och b förs inte in i föreskrifterna eftersom de avser minoritetsintressen, som inte är relevanta poster vid en beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden.

2.2.11 *Eliminering av internt skapat kapital*

Finansinspektionens ställningstagande: Ett internt skapat kapital som kommer från ömsesidig finansiering enligt lagen om tjänstepensionsföretag, ska anses förekomma vid ömsesidig finansiering mellan de företag som anges i 12 kap. 18 § i föreskrifterna. En sådan ömsesidig finansiering ska åtminstone anses förekomma när ett tjänstepensionsföretag, ett utländskt tjänstepensionsinstitut, ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, en försäkringsgivare från tredjeland, eller något av dess anknutna företag, har aktier i – eller ger lån till – ett annat företag som direkt eller indirekt har kapitalbasposter som kan täcka det förstnämnda företagets riskkänsliga kapitalkrav, kapitalkrav när det gäller ett utländskt tjänstepensionsinstitut, eller solvenskapitalkrav.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: I tjänstepensionsföreskrifterna införs bestämmelser som kompletterar 16 kap. 17 § lagen om tjänstepensionsföretag, om att den gruppbaseade kapitalbasen ska justeras för poster som kommer från ömsesidig finansiering mellan företagen i en grupp. Bestämmelserna baseras på 13 kap. 8 § försäkringsrörelseföreskrifterna. Det bör noteras att i likhet med motsvarande Solvens 2-regel är kretsen av företag som omfattas utvidgad jämfört med den företagskrets som beaktas vid andra regler som rör grupp-solvensberäkningen. Även ömsesidig finansiering med företag ovanför det tjänstepensionsföretag eller moderföretag till tjänstepensionsföretaget som grupp-solvensberäkningen utgår från ska elimineras. Dessutom ska ömsesidig finansiering med alla anknutna företag till detta företag elimineras.

2.2.12 *Avdrag när tillgång till nödvändig information saknas*

Finansinspektionens ställningstagande: Vid beräkning av gruppbasead kapitalbas och gruppbaseat kapitalkrav ska – efter beslut av Finansinspektionen – det bokförda värde som avser ett anknutet utländskt tjänstepensionsinstitut, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, dras av från de poster som får ingå i den gruppbaseade kapitalbasen i de fall Finansinspektionen saknar tillgång till nödvändig information. I

sådana fall får inte heller någon orealiserad vinst som har samband med det anknutna företaget beaktas när den gruppbaseade solvensen beräknas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: När Finansinspektionen saknar tillgång till nödvändig information om ett anknutet utländskt tjänstepensionsinstitut eller en försäkringsgivare, ska det bokförda värdet på det företaget dras av när den gruppbaseade kapitalbasen beräknas. Bestämmelsen har utformats med 13 kap. 14 § försäkringsrörelseföreskrifterna som förebild. Bestämmelsen är ett undantag från huvudregeln att dessa företag ska beaktas vid beräkningen av gruppbasead kapitalbas och gruppbaseat kapitalkrav med den kapitalbas och det kapitalkrav som gäller för företaget som enskilt företag. Detta förutsätter dock ett beslut från Finansinspektionen.

2.3 Åtgärdsplan på grupp nivå

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför inga bestämmelser om innehållet i en åtgärdsplan på grupp nivå.

Remisspromemorian: Innehöll samma bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot bedömningen.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen bedömer att det inte bör införas några särskilda bestämmelser om innehållet i en åtgärdsplan för grupper om det gruppbaseade kapitalkravet inte uppfylls (se 16 kap. 21 § lagen om tjänstepensionsföretag). För försäkringsföretagen finns det inga särskilda bestämmelser om innehållet i en sådan plan när den upprättas på grupp nivå. Finansinspektionen anser att detsamma bör gälla för tjänstepensionsföretagen.

Eftersom Finansinspektionen inte föreslår något minimikapitalkrav på grupp nivå, är bestämmelserna om finansiell saneringsplan inte relevanta för en grupp.

2.4 Företagsstyrning inom en grupp

Det följer av 16 kap. 29 § lagen om tjänstepensionsföretag att bestämmelserna i 9 kap. om företagsstyrning i samma lag ska gälla i tillämpliga delar på grupp nivå för en grupp med fullständig grupptillsyn. Finansinspektionen har fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om företagsstyrningssystem inom en grupp samt om innehållet i en egen risk- och solvensbedömning inom en grupp.

Av förarbetena till lagen om tjänstepensionsföretag framgår att syftet med bemyndigandet som avser bestämmelserna om grupp tillsyn när det gäller företagsstyrning, är att reglerna ska kunna ha väsentligen samma innehåll som motsvarande regler för försäkringsföretag (prop. 2018/19:158 s. 604). Finansinspektionen har därför valt att utgå från Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem som gäller för försäkringsföretag.³¹ Finansinspektionen beslutar allmänna råd som syftar till att uppfylla samma mål som vissa av dessa riktlinjer. Det bemyndigande som Finansinspektionen har att meddela föreskrifter utnyttjas alltså inte inom ramen för detta regelärende.

Finansinspektionen har bedömt vilka riktlinjer som myndigheten anser ger särskild ledning för tjänstepensionsföretag, det vill säga som förtydligar hur de regler som gäller på enskild företagsnivå ska tillämpas på grupp nivå. Finansinspektionens urval baseras på erfarenheter från tillsynen av försäkringsföretagens tillämpning av Solvens 2-regelverket.

För närvarande görs en översikt av Solvens 2-regelverket på europeisk nivå. Företagsstyrningsregler inom en grupp är ett av de områden som utvärderas. Efter denna utvärdering kommer Finansinspektionen att bedöma om det behövs en översyn av bestämmelserna om företagsstyrning inom en grupp.

2.4.1 Företagsstyrningssystem inom en grupp

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag som ansvarar för att kraven på företagsstyrning följs på grupp nivå (nedan ”det ansvariga företaget”) bör säkerställa att det kan styra, övervaka och följa upp hur systemet för riskhantering och internkontroll fungerar i varje företag inom gruppen. Dessutom bör styrelsen i det ansvariga företaget samverka med styrelserna i de företag inom gruppen som påverkar gruppens riskprofil väsentligt, exempelvis genom att begära in information från och ifrågasätta beslut som har fattats i företag inom gruppen. Styrelsen bör ha tillräcklig kunskap om varje företag inom gruppen.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. Bestämmelser om vilka företag inom gruppen som styrelsen bör samverka med har justerats för att stämma överens med innebörden i Eiopas riktlinjer.

Remissinstanserna: Advokatsamfundet efterlyser ett förtydligande av innebörden av det urval som Finansinspektionen har gjort när det gäller de allmänna råden om företagsstyrning inom en grupp. Advokatsamfundet anser även att Finansinspektionen bör förtydliga att ett tjänstepensionsföretag endast ska beakta de allmänna råd som Finansinspektionen beslutar, och inte Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem i övriga delar. Vidare anser Advokatsamfundet att Finansinspektionen, med hänsyn till de språkliga skillnader som förekommer mellan de allmänna råden och de riktlinjer från Eiopa som dessa

³¹ Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem (Eiopa-BoS-14/253).

är baserade på, bör förtydliga om några skillnader i sak är avsedda. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att de nya allmänna råden om det ansvariga företags ansvar för företagsstyrningssystemet på gruppnivå bidrar till tydlighet när lagens bestämmelser tillämpas.

Finansinspektionen gör följande förtydliganden till följd av *Advokatsamfundets* remissynpunkt. I lagen om tjänstepensionsföretag finns krav på att bestämmelser om företagsstyrning ska gälla i tillämpliga delar på gruppnivå, vilket är vad som gäller för försäkringsföretagen. För försäkringsföretagen gäller även Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem, som förtydligar hur bestämmelser om företagsstyrning bör tillämpas inom en grupp. Finansinspektionen har valt att basera de allmänna råd som införs på vissa av dessa riktlinjer. Det urval som Finansinspektionen har gjort baseras på myndighetens bedömning av vilka riktlinjer som visat sig vara särskilt viktiga vid tillämpningen av Solvens 2-regelverket. Att Finansinspektionen har använt vissa av Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem som grund för de allmänna råden, innebär inte att de allmänna råden genomför riktlinjerna i svensk rätt, de är fristående från Eiopas riktlinjer. Finansinspektionens målsättning är att införa allmänna råd som uppnår samma mål som de riktlinjer från Eiopa som har valts ut, givet de förutsättningar som ges av bestämmelserna i lagen om tjänstepensionsföretag.

De språkliga avvikelser som finns mellan den svenska översättningen av riktlinjerna och de allmänna råden beror på flera faktorer. Framför allt beror de språkliga avvikelserna på att Finansinspektionen eftersträvar att använda samma begrepp som i lagen och i Finansinspektionens föreskrifter och att myndigheten anser att den svenska översättningen av riktlinjerna i vissa fall inte är rättvisande. När det gäller de allmänna råden till 12 kap. 21 § tredje stycket (vilket i det remitterade förslaget var bestämmelsernas andra stycke) avser Finansinspektionen inte att göra skillnad i sak jämfört med riktlinje 1.25. Finansinspektionen har därför justerat lydelsen i de allmänna råden till att ange att styrelsens samverkan med företag inom gruppen endast tar sikte på de företag inom gruppen som påverkar gruppens riskprofil väsentligt.

Om reglerna om företagsstyrning inom en grupp ändras inom ramen för den översikt av Solvens 2-regelverket som just nu pågår på europeisk nivå, kommer Finansinspektionen som tidigare nämnts överväga om det behövs en översyn av bestämmelserna för tjänstepensionsföretag om företagsstyrning inom en grupp.

2.4.2 Styrdokument

Finansinspektionens ställningstagande: Ett ansvarigt företag bör säkerställa att alla företag inom gruppen tillämpar styrdokumentet på ett enhetligt sätt och att företagets styrdokument innehåller en beskrivning av hur det ska få en samlad bild av gruppens företagsstyrning.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: De nya allmänna råden är resultatet av den samlade bedömningen av flera riktlinjer i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem. Av riktlinje 1.36 framgår att styrdokumentet bör tillämpas på ett enhetligt sätt inom gruppen. Det säkerställer att styrdokumentet i relevanta delar för varje företag i gruppen stämmer överens med gruppens styrdokument. Enligt riktlinje 1.39 bör det ansvariga företaget upprätta och följa ett styrdokument för ersättningar för hela gruppen. Av riktlinje 1.51 följer att gruppens system för riskhantering bör omfatta styrdokument för riskhantering på gruppnivå. Vidare anges i riktlinje 1.89 att det ansvariga företaget bör se till att styrdokument för funktionen för internrevision för gruppen som helhet, beskriver hur internrevisionsfunktionen samordnar internrevisionsverksamheten inom hela gruppen och säkerställer att gruppen uppfyller internrevisionskraven.

Syftet med riktlinjerna är att styrdokumentet i alla företag inom gruppen ska ha ett innehåll som ger det ansvariga företaget möjlighet att få en helhetsbild av hur gruppens företagsstyrning fungerar. För att kunna få en sådan bild behöver det ansvariga företaget anvisa övriga företag i gruppen om vad styrdokumentet ska innehålla och hur de ska tillämpas, så att tillämpningen blir enhetlig inom gruppen. Därtill behöver det ansvariga företags styrdokument innehålla en beskrivning av hur företaget ska samordna arbetet samt ta emot och analysera information om företagsstyrning från alla företag inom gruppen. För att det ansvariga företaget ska ha förutsättningar att utföra ändamålsenliga analyser och dra rättvisande slutsatser om gruppens företagsstyrning behöver det ansvariga företaget samla in rätt information i ett format som ger förutsättningar att uppnå en samlad och enhetlig bild.

Finansinspektionen anser att de allmänna råd om styrdokument som beslutas gör det tydligt att det ansvariga företaget har ett ansvar för att samordna, samla in och analysera information som gör det möjligt att få en helhetsbild av hur gruppens företagsstyrning fungerar.

2.4.3 *System för riskhantering på gruppnivå*

Finansinspektionens ställningstagande: Ett ansvarigt företag bör säkerställa att systemet för riskhantering omfattar risker såväl i varje företag inom gruppen som på gruppnivå. I de allmänna råden anges vilka risker som särskilt bör beaktas på gruppnivå.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Advokatsamfundet* anser att Finansinspektionen bör förtydliga vad som avses med att riskerna i systemet för riskhantering på

gruppnivå särskilt bör beaktas. *Svensk Försäkring* påpekar att det behöver förtydligas vad som i detta sammanhang avses med smittorisk. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att de nya allmänna råden om vilka risker som bör beaktas på gruppnivå gör det tydligt för det ansvariga företaget hur bestämmelser om system för riskhantering bör tillämpas på gruppnivå.

Finansinspektionen gör följande förtydligande till följd av *Advokatsamfundets* remissynpunkt. De allmänna råden har riktlinje 1.121 i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem som förlaga. Lagen om tjänstepensionsföretag kräver att bestämmelser om företagsstyrning ska gälla i tillämpliga delar på grupp-nivå. De allmänna råden syftar till att ange att det ansvariga företaget bör beakta vissa risker som uppkommer på gruppnivå och som därför särskilt bör beaktas av det ansvariga företaget. Syftet med de allmänna råden är alltså att förtydliga hur företagen bör tillämpa kraven på systemet för riskhantering på lagnivå.

Finansinspektionen gör följande förtydligande av smittorisk till följd av *Svensk Försäkrings* synpunkt. Med smittorisk avses i de allmänna råden risken för att finansiella motgångar i ett företag även påverkar den finansiella förmågan i andra företag inom en grupp. En sådan situation kan uppstå när det finns finansiella beroenden mellan företag inom en grupp.

2.4.4 Egen risk- och solvensbedömning

Finansinspektionens ställningstagande: Ett ansvarigt företag bör utforma den egna risk- och solvensbedömningen på gruppnivå så att den återspeglar gruppens struktur och riskprofil, och omfattar väsentliga risker från alla företag inom gruppen. Företagets dokumentation av gruppens totala solvensbehov och efterlevnaden av bestämmelser om det gruppbaseade kapitalkravet bör innehålla en beskrivning av hur företaget har beaktat vissa faktorer. Den enda handlingen för egen risk- och solvensbedömning bör ha ett visst innehåll.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att de nya allmänna råden gör det tydligt för det ansvariga företaget hur bestämmelser om egen risk- och solvensbedömning bör tillämpas på gruppnivå.

2.4.5 Uppdragsavtal

Finansinspektionens ställningstagande: Om det förekommer utläggning av verksamhet inom gruppen bör det ansvariga företaget dokumentera vilka

företag och vilka verksamheter eller funktioner som omfattas av uppdragsavtal. Företaget bör även säkerställa att utförandet inte påverkas negativt.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* ställer sig frågande till om de allmänna råden om uppdragsavtal tillför något, eftersom lagen om tjänstepensionsföretag kräver att det ska finnas skriftliga avtal som bör innehålla den information som krävs enligt de allmänna råden. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att de nya allmänna råden om uppdragsavtal gör det tydligt för det ansvariga företaget hur bestämmelser om uppdragsavtal bör tillämpas på gruppnivå.

Finansinspektionen instämmer delvis med *Svensk Försäkring* i den mån att avtalsparterna ska framgå av ett uppdragsavtal. Finansinspektionen anser dock att de allmänna råden, som är baserade på riktlinje 1.115 i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem, tillför något. Försäkringsföretagen har krav på uppdragsavtalets utformning som motsvarar det som gäller för tjänstepensionsföretagen. Finansinspektionens erfarenhet från tillsynen av försäkringsföretagen är att det finns skäl att införa allmänna råd baserade på nämnda riktlinje för att betona vikten av att det ansvariga företaget har en överblick av vilka verksamheter eller funktioner som är utlagda inom gruppen, och vilket företag som är uppdragsgivare respektive uppdragstagare. En sådan överblick främjar en sund och ansvarsfull styrning när det gäller uppdragsavtal.

2.5 Övriga ändringar i tjänstepensionsföreskrifterna

I detta avsnitt finns en redogörelse för några mindre ändringar och korrigeringar som görs i tjänstepensionsföreskrifterna.

2.5.1 Företagsstyrning

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen ändrar lydelsen i 8 kap. 65 § c från Solvens II-direktivet till Solvens 2-direktivet. I de allmänna råden till 8 kap. 65 § tjänstepensionsföreskrifterna införs ett tillägg om att resultatet av den egna risk- och solvensbedömningen bör fastställas av styrelsen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* ställer sig frågande till varför ”Solvens II-direktivet” föreslås ändras till ”Solvens 2-direktivet”, eftersom den första beteckningen med romersk siffra används i såväl lagen om tjänstepensionsföretag som i försäkringsrörelselagen. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: För försäkringsföretag anges det i riktlinje 1.18 i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem att styrelsen ska godkänna processen och resultaten av den egna risk- och solvensbedömningen. Finansinspektionen anser att styrelsen i ett tjänstepensionsföretag, liksom i ett försäkringsföretag, bör ansvara för att fastställa resultatet av den egna risk- och solvensbedömningen. Myndigheten anser också att det tillägg som införs i de allmänna råden är en naturlig konsekvens av nuvarande lydelse som anger att styrelsen i ett tjänstepensionsföretag bör delta aktivt i den egna risk- och solvensbedömningen genom att styra processen och ifrågasätta slutsatserna. Med anledning av *Svensk Försäkrings* fråga om användningen av beteckningen ”Solvens 2-direktivet”, vill Finansinspektionen förtydliga att det är den beteckning som myndigheten ska använda enligt sina skrivregler och som också används konsekvent i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

2.5.2 *Finansinspektionens lämplighetsprövning*

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen gör en mindre korrigering av 9 kap. 1 § tjänstepensionsföreskrifterna. Hänvisningen i andra meningen, om vilka personer som uppgifter som framgår av bilaga 2 a ska lämnas för, ska avse 2 kap. 4 § första stycket 4 lagen om tjänstepensionsföretag, och inte 2 kap. 4 § andra stycket 2 som i den nuvarande lydelsen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen korrigerar en felaktig hänvisning.

2.6 Grupprapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför bestämmelser om tillsynsrapportering för tjänstepensionsgrupper i rapporteringsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Tjänstepensionsgrupper ska rapportera både kvantitativa och kvalitativa uppgifter, vissa uppgifter på årsbasis och andra uppgifter varje kvartal. I avsnitten 2.6.1–2.6.3 nedan redovisas de närmare överväganden som Finansinspektionen har gjort om rapportering av det grupp-baserade kapitalkravet och den grupp-baserade kapitalbasen, väsentliga risk-koncentrationer och betydande transaktioner samt egen risk- och solvens-bedömning.

Finansinspektionen justerar även 6 kap. 1 § rapporteringsföreskrifterna. Enligt den lydelse som justeras ska rapportering av egen risk- och solvensbedömning ske senast två veckor efter styrelsens godkännande. Det saknas dock lagstöd för att rapporteringen måste godkännas av styrelsen innan den skickas till Finansinspektionen. Tidsfristen bör därför i stället anknyta till när bedömningen har gjorts. Se även avsnitt 2.5.1.

Finansinspektionen har övervägt att införa ett krav på en kvalitativ tillsynsrapport för tjänstepensionsgrupper, men väljer att inte lämna något sådant förslag inom ramen för detta regelärende. Myndigheten bedömer att den kommer att få in tillräcklig information genom de egna solvens- och riskbedömningar som ska göras på företagsnivå och gruppnivå, samt genom att de enskilda företagen lämnar kvalitativa tillsynsrapporter. Finansinspektionen kommer att utvärdera regelverket och kan senare komma att göra en annan bedömning av om krav på en sådan kvalitativ tillsynsrapport ska införas.

2.6.1 *Kvantitativ tillsynsrapportering för grupper*

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag som står under fullständig grupp tillsyn ska rapportera uppgifter om resultatet av beräkningarna varje kvartal.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: I 16 kap. 14–19 §§ lagen om tjänstepensionsföretag finns bestämmelser om beräkning och rapportering av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav. Som framgår i avsnitt 2.2 beslutar Finansinspektionen att det i tjänstepensionsföreskrifterna införs bestämmelser som kompletterar lagen och som anger hur den gruppbaserade kapitalbasen och det gruppbaserade kapitalkravet ska beräknas, och när beräkningen ska göras.

Finansinspektionen inför bestämmelser om att tjänstepensionsföretag som står under fullständig grupp tillsyn enligt 16 kap. 2 § lagen om tjänstepensionsföretag, ska rapportera uppgifter om resultatet av beräkningarna varje kvartal. Rapporteringen ska lämnas in till Finansinspektionen vid vissa angivna datum. Den kvartalsrapport som avser det sista kalenderkvartalet har en längre tidsfrist än övriga kvartalsrapporter. Anledningen till det är att beräkningarna för de olika företag som ingår i gruppen, i viss omfattning kan bygga på skattningar de första tre kvartalen. Beräkningarna för det sista kvartalet är mer detaljerade och ska baseras på uppgifter vid räkenskapsårets slut.

Finansinspektionen inför också bestämmelser om vad rapporterna ska innehålla och hur uppgifterna ska lämnas till myndigheten. Avsikten med rapporteringen är att Finansinspektionen ska få en överblick över vilka företag som ingår i en

grupp och vilka ägarandelar tjänstepensionsföretaget har i respektive företag. De justeringar och avdrag som har gjorts inom gruppen visas genom de uppgifter som ska rapporteras. Genom rapporteringen får myndigheten och tjänstepensionsföretaget en samlad bild över gruppens solvenssituation. Liksom övriga uppgifter enligt rapporteringsföreskrifterna ska de lämnas via det rapporteringsverktyg för periodisk rapportering som finns på Finansinspektionens webbplats.³²

2.6.2 Rapportering av riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp

Finansinspektionens ställningstagande: Upplysningar om väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp ska lämnas till Finansinspektionen via myndighetens rapporteringsverktyg senast den 19 maj varje år.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Enligt 16 kap. 23 § lagen om tjänstepensionsföretag ska väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp rapporteras till Finansinspektionen minst en gång per år. Det gäller för tjänstepensionsföretag som omfattas av full grupptillsyn enligt 16 kap. 2 §. För vissa tjänstepensionsföretag gäller enligt 16 kap. 3 § en mer begränsad grupptillsyn. Sådana företag rapporterar inte väsentliga riskkoncentrationer utan enbart interna transaktioner enligt 16 kap. 27 §. I lagen om tjänstepensionsföretag finns inga definitioner av vad som avses med riskkoncentrationer och interna transaktioner. I förarbetena anges att eftersom Finansinspektionen för varje grupp ska besluta om vilka riskkoncentrationer och transaktioner inom gruppen som ska rapporteras är regleringen tillräckligt tydlig (prop. 2018/19:158 s. 596). En utgångspunkt för de bestämmelser som nu införs är de uppräknings- och typologier av riskkoncentrationer och transaktioner som finns i artiklarna 376 och 377 i Solvens 2-förordningen. De gäller för försäkringsföretag, och kan komma att inkluderas i Finansinspektionens beslut för grupperna.

Avsikten med de bestämmelser som införs är att Finansinspektionen ska få en rapportering som ger myndigheten en tydlig bild av eventuella väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp.

Finansinspektionen har utgått från de upplysningar som begärs in från grupper av försäkringsföretag med hjälp av rapporteringsblanketter och den kvalitativa tillsynsrapporten enligt Solvens 2-regelverket. I stället för en sådan delad rapportering införs emellertid en rapportering i fritextformat. Det ger företagen en möjlighet att beskriva sina riskkoncentrationer och interna transaktioner på

³² Information om rapporteringsverktygen finns på webbadressen <https://www.fi.se/sv/rapportera/rapporteringsportalen/>

ett relevant och informativt sätt, vilket väntas underlätta Finansinspektionens bedömning.

När det gäller väsentliga riskkoncentrationer ska det rapporterande tjänstepensionsföretaget lämna följande upplysningar för varje väsentlig riskkoncentration som ska rapporteras:

- namn på de företag inom gruppen som är exponerade mot risken,
- en beskrivning av riskkoncentrationen, dess tidsrymd och eventuellt återförsäkringsskydd.

Beskrivningen av riskkoncentrationen bör vara så pass detaljerad att Finansinspektionen kan bedöma vilken risk den innebär. Dessa grundläggande upplysningar ska alltså lämnas för samtliga väsentliga riskkoncentrationer enligt Finansinspektionens beslut.

I de fall en riskkoncentration gäller en exponering av företag i gruppen gentemot enskilda motparter eller grupper av motparter, ska ytterligare uppgifter lämnas. Bland annat upplysningar om namn på motparten eller motparterna, land för exponering och eventuellt finansiellt instrument, samt en beskrivning av eventuella villkor, garantier eller säkerheter.

Vad gäller interna transaktioner ska på motsvarande sätt det tjänstepensionsföretag som ansvarar för grupprapporteringen lämna vissa grundläggande upplysningar för varje betydande transaktion inom gruppen som ska rapporteras. Det är bland annat namn på de involverade företagen inom gruppen, transaktionens värde, valuta och tidpunkt eller tidsperiod. En beskrivning ska också lämnas av vilken typ av transaktion det rör sig om, syftet med den, eventuellt finansiellt instrument och relevanta villkor. De grundläggande upplysningar som ska lämnas för varje intern transaktion bör göra det möjligt för Finansinspektionen att för de flesta typer av transaktioner bedöma vilken inverkan de har på företag i gruppen.

För vissa typer av transaktioner behöver myndigheten ytterligare upplysningar för att kunna göra en bedömning av deras betydelse. För derivattransaktioner och återförsäkringar ska därför ytterligare uppgifter lämnas. Vad gäller derivattransaktioner handlar det bland annat om en beskrivning av derivatet, de underliggande tillgångarna och det belopp som täcks eller exponeras. För återförsäkringar ska det rapporterande tjänstepensionsföretaget förklara vilken typ av återförsäkring det rör sig om och vilket som är det högsta avtalade ersättningsbeloppet. Med typ av återförsäkring avses bland annat om det är en proportionell eller icke-proportionell återförsäkring samt vad och hur återförsäkringen i huvudsak skyddar.

Bestämmelserna om vad som ska rapporteras för interna transaktioner gäller både vid full grupp-tillsyn och vid begränsad grupp-tillsyn. Bestämmelserna om vad som ska rapporteras för riskkoncentrationer blir däremot endast tillämpliga vid full grupp-tillsyn, enligt 16 kap. 23 § lagen om tjänstepensionsföretag.

I jämförelse med den kvantitativa rapportering som görs av grupper av försäkringsföretag enligt Solvens 2-regelverket blir rapporteringen mindre omfattande. Finansinspektionen bedömer dock att föreskrifterna omfattar de mest väsentliga upplysningar som krävs för att Finansinspektionen för varje grupp ska kunna bedöma riskerna, respektive effekten med de riskkoncentrationer och interna transaktioner som myndigheten beslutar om.

Om Finansinspektionen anser att en grupp inte har lämnat tillräckliga upplysningar om riskkoncentrationer eller interna transaktioner kommer myndigheten att begära in kompletterande upplysningar. På sikt förväntas det leda till en samsyn om vilka uppgifter som ska rapporteras.

Som framgår av lagen ska rapporteringen av väsentliga riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner göras minst en gång per år. Finansinspektionen bedömer att det är tillräckligt med rapportering en gång per år, eftersom mycket betydande interna transaktioner ska rapporteras snarast möjligt enligt 16 kap. 23 § tredje stycket lagen om tjänstepensionsföretag (vid full grupp-tillsyn), respektive enligt 16 kap. 27 § andra stycket (vid begränsad grupp-tillsyn). Några bestämmelser om en tätare rapportering införs därför inte inom ramen för detta regelärende.

Rapporteringen av riskkoncentrationer ska gälla de koncentrationer som finns vid räkenskapsårets sista dag. För rapporteringen av transaktioner inom en grupp ska rapporteringen omfatta de transaktioner som har skett under räkenskapsåret.

Rapporteringen ska ske vid samma tidpunkt som den årliga kvantitativa grupprapporteringen, det vill säga att rapporten ska ha lämnats in till Finansinspektionen senast den 19 maj varje år. Det motsvarar 20 veckor efter balansdagen den 31 december.

I likhet med övrig grupprapportering införs också en bestämmelse om att rapporteringen ska göras genom Finansinspektionens rapporteringsverktyg, som finns på myndighetens webbplats.

2.6.3 Rapportering av egen risk- och solvensbedömning av tjänstepensionsföretaget inom en grupp

Finansinspektionens ställningstagande: Ett tjänstepensionsföretag som står under fullständig grupptillsyn ska lämna en rapportering av varje egen risk- och solvensbedömning inom en grupp.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Av 16 kap. 31 § lagen om tjänstepensionsföretag framgår att en grupp enligt 16 kap. 1 § ska rapportera resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning till Finansinspektionen. Innehållet i den egna risk- och solvensbedömningen för tjänstepensionsgrupper framgår av 8 kap. tjänstepensionsföreskrifterna.

Finansinspektionen beslutar att den egna risk- och solvensbedömningen för en grupp ska lämnas till Finansinspektionen inom två veckor från den fastställda bedömningen via det rapporteringsverktyg som finns på myndighetens webbplats.

2.7 Ändringar i redovisningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: I redovisningsföreskrifterna införs ett förtydligande om att när begreppet *försäkringsföretag* förekommer i definitionen av institut med internationell anknytning, så omfattas även tjänstepensionsföretag. Dessutom tas filialer till utländska företag som motsvarar försäkringsföretag bort i en bestämmelse om att filialer till vissa utländska företag inte behöver lämna upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Enligt den nuvarande definitionen av begreppet *institut med internationell anknytning* i 1 kap. 2 § 3 redovisningsföreskrifterna, avses ett institut som driver gränsöverskridande verksamhet, har en eller flera filialer utomlands eller ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag, det vill säga ett utländskt företag som motsvarar ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller försäkringsföretag.

För att tydliggöra att även tjänstepensionsföretag ingår i begreppet försäkringsföretag i den aktuella bestämmelsen gör Finansinspektionen ett tillägg om att det är definitionen av försäkringsföretag i 1 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som avses.

Enligt nuvarande 5 kap. 24 § redovisningsföreskrifterna behöver filialer till ett utländskt företag som motsvarar ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller försäkringsföretag inte lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Redovisningsföreskrifterna ska dock tillämpas av sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa ÅRKL när de upprättar årsredovisning enligt 6 kap. 3 a § bokföringslagen (1999:1078). Eftersom redovisningsföreskrifterna inte gäller för försäkringsföretag ska filialerna till dessa företag inte nämnas i bestämmelsen. De utgår därför.

Dessutom görs vissa språkliga och redaktionella ändringar som inte innebär någon ändring i sak.

2.8 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskriftsändringarna träder i kraft den 1 oktober 2020.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen beslutar att de ändrade föreskrifterna och allmänna råden ska träda i kraft den 1 oktober 2020. De lagändringar som riksdagen har antagit trädde i kraft den 15 december 2019.

Finansinspektionen ser inget behov av särskilda övergångsbestämmelser.

3 Konsekvenser

I arbetet med att ta fram de ändrade föreskrifterna och allmänna råden har Finansinspektionen gjort en avvägning mellan å ena sidan ökad finansiell stabilitet och stärkt konsumentskydd och å andra sidan ökade kostnader för företagen. De bestämmelser som införs innebär omfattande kostnader för de tjänstepensionskassor som ombildas till tjänstepensionsföretag när det gäller regler om försäkringsdistribution. De innebär även vissa kostnader för de tjänstepensionsgrupper som förväntas uppstå när det gäller tillsynsrapportering. Bestämmelserna bidrar dock samtidigt till ett högt konsumentskydd och minskad risk för finansiell instabilitet.

Finansinspektionen har utgått från principen att de konsekvenser som ska beskrivas i konsekvensanalysen är de som följer direkt av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, snarare än de konsekvenser som följer av de bestämmelser som har införts i lagen om tjänstepensionsföretag.

I konsekvensanalysens första del finns en redogörelse för de utgångspunkter som Finansinspektionen har använt vid kostnadsberäkningarna, följt av Finansinspektionens antaganden om vilka företag och grupper som kommer att beröras av bestämmelserna. Det vill säga, vilka företag Finansinspektionen antar kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och vilka tjänstepensionsgrupper som därmed förväntas uppstå. Därefter följer analyser av konsekvenser för samhället och konsumenterna, tjänstepensionsmarknaden, andra delar av det finansiella systemet och Finansinspektionen. Slutligen följer

en analys av konsekvenserna för berörda företag och grupper och en sammanställning av totala kostnader.

3.1 Utgångspunkter för kostnadsberäkningarna

I kostnadsberäkningarna uppskattar Finansinspektionen hur mycket tid som går åt för att uppfylla de bestämmelser som införs. Kostnadsberäkningarna utgår från vissa antaganden. Dessa antaganden är grova men bör ändå ge en bra bild av de kostnader som företagen och grupperna beräknas få på grund av föreskriftsändringarna och de allmänna råden.

De företag och grupper som förväntas bli berörda av bestämmelserna delas in i kategorier, och beräkningarna görs per kategori. Annorlunda uttryckt innebär det att beräkningarna avser tidsåtgången för ett genomsnittligt företag eller en grupp inom en kategori, snarare än kostnaderna för det största eller det minsta företaget inom kategorin. Därefter beräknas den totala kostnaden för de bestämmelser som införs, baserat på uppskattad tidsåtgång och antalet företag eller grupper inom varje kategori. Varje kostnadsberäkning är kursiverad.

Finansinspektionen utgår från instruktioner från Tillväxtverket om hur ekonomiska effekter som regler har för företag ska beräknas. Eftersom Statistiska Centralbyråns (SCB) statistik över löner omfattar relativt breda yrkesgrupper är Finansinspektionens bedömning emellertid att en beräkning som baseras enbart på denna statistik kan bli missvisande. Finansinspektionen utgår därför från de beräkningar som gjordes i konsekvensanalyserna vid framtagandet av försäkringsrörelseföreskrifterna (se beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537) och det ursprungliga förslaget till distributionsföreskrifterna (se beslutspromemorian i FI Dnr 16-17599). Skälet till det är att den personal som kommer att utföra arbetet med att anpassa verksamheten till de nya reglerna väntas ha liknande kompetens och lönenivå som i dessa analyser.

För att säkerställa att de tidigare använda uppgifterna fortfarande är aktuella utgår Finansinspektionen från förändringen i SCB:s arbetskostnadsindex för privatanställda tjänstemän inom sektorn Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m. Förändringen i index i förhållande till det index som beräkningarna i konsekvensanalysen i beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537 grundades på är ungefär sex procent. Finansinspektionen räknar därför upp de tidigare schablonberäkningarna med sex procent. Följande kostnadsantaganden används:

- Genomsnittlig intern lönekostnad: 1 400 kronor per timme.
- Konsultkostnad: 2 100–3 200 kronor per timme.

När det gäller antagandet om nivån på timarvoden bedömer Finansinspektionen att det finns en osäkerhet, precis som i alla antaganden om kostnader. Både intern lönekostnad och konsultarvode varierar beroende på vilken typ av

kompetens som anlitas i det aktuella fallet. Finansinspektionen anser dock att nyttan med att använda samma antaganden för kostnadsberäkningar som i konsekvensanalysen till försäkringsrörelseföreskrifterna (uppräknade utifrån SCB:s statistik) överväger nyttan av en fördjupad analys av olika arvoden.

Exempel kostnadsberäkning

Mindre företag antas anlita konsulter för att genomföra föreskriftsmoment X. I genomsnitt antas konsulterna behöva 14 timmar. Större företag antas klara av att genomföra motsvarande på egen hand på 12 timmar.

Antal företag som antas anlita konsulter: 10

Antal företag som antas använda egen personal: 5

*Kostnadsberäkning (konsult): 14 timmar x (2 100 kronor–
3 200 kronor) x 10 företag = 294 000 kronor–448 000 kronor*

*Kostnadsberäkning (egen personal): 12 timmar x 1 400 kronor x
5 företag = 84 000 kronor*

*Totala kostnaden för att genomföra föreskriftsmoment X
beräknas till 378 000 kronor–532 000 kronor.*

3.2 Berörda företag och grupper

De bestämmelser som införs ska tillämpas av tjänstepensionsföretag, tjänstepensionsgrupper och utländska tjänstepensionsinstitut. Finansinspektionen analyserar konsekvenserna av bestämmelserna för enskilda företag, respektive grupper, utifrån de kategorier som beskrivs nedan.

Kategorierna har utformats mot bakgrund av Finansinspektionens antaganden om vilka företag som kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag, och därmed omfattas av de bestämmelser som införs. Finansinspektionen har därefter bedömt vilka av dessa företag som gör att det blir ett fall då grupp-tillsyn ska utövas enligt lagen om tjänstepensionsföretag, för att identifiera relevanta kategorier av grupper.

Kategorin utländska tjänstepensionsinstitut avser, till skillnad från övriga kategorier, inte företag som antas omvandlas till tjänstepensionsföretag. Kategorin berörs på grund av att bestämmelserna om försäkringsdistribution ska tillämpas av utländska tjänstepensionsinstitut. Finansinspektionen kommenterar även nybildade företag samt små och medelstora företag i detta avsnitt.

De siffror som används i detta avsnitt avser rapporterade värden per den 31 december 2018 om inte annat anges.

3.2.1 Kategorier av företag

- *Solvens 2-företag*: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket.
- *Blandade livförsäkringsföretag*: Försäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet och följer FRL i dess lydelse före den 1 januari 2016 för tjänstepensionsverksamheten under en övergångsperiod. När det gäller regler om företagsstyrning, associationsrätt, överlåtelse av försäkringsbestånd, lämplighetsprövning av ägare i försäkringsaktiebolag och grupp tillsyn tillämpar dessa företag 10–15 kap. och 19 kap. FRL i dess nuvarande lydelse i tillämpliga delar (jämför Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2015:21] om övergångsreglering för försäkringsrörelse).
- *Ringaföretag*: Försäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet och som maximalt har fem procent övrig livförsäkringsverksamhet. Dessa företag följer FRL i dess lydelse före den 1 januari 2016. När det gäller regler om företagsstyrning, associationsrätt, överlåtelse av försäkringsbestånd och lämplighetsprövning av ägare i försäkringsaktiebolag tillämpar dessa företag 10–15 kap. FRL i dess nuvarande lydelse i tillämpliga delar (jämför Finansinspektionens föreskrifter om övergångsreglering för försäkringsrörelse).
- *Tjänstepensionskassor*: Understödsföreningar som driver tjänstepensionsverksamhet och i vissa fall även annan övrig livförsäkringsverksamhet. Tjänstepensionskassorna tillämpar, med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043), den upphävda lagen om understödsföreningar.
- *Utländska tjänstepensionsinstitut*: Utländska institut vars hemland hör till EES och som utan att vara försäkringsgivare omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i den ursprungliga lydelsen. Enligt 8 kap. 6 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige ska utländska tjänstepensionsinstitut som driver försäkringsdistribution i Sverige tillämpa bestämmelserna i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

För att ge en bild av vilken verksamhet de olika företagen driver i dag används följande begrepp i den här konsekvensanalysen:

- *Risikförsäkring*: Ett tillägg till en tjänstepension som tecknas av arbetsgivare i form av en premiebefrielse- eller sjukförsäkring. Den sistnämnda innebär att försäkringsföretaget eller tjänstepensionskassan

tar över ansvaret för premieinbetalningen efter uppnådd karenstid vid sjukdom eller olycksfall.

- *Skadeförsäkring som är tjänstepensionsförsäkring:* Ett tillägg till tjänstepension som tecknas av arbetsgivare i form av skadeförsäkring av sådan typ som klassas som tjänstepensionsförsäkring.
- *Tjänstegrupplivförsäkring:* En grupplivförsäkring som betalas av arbetsgivaren.
- *Övrig livförsäkring:* En livförsäkring som inte är en tjänstepensionsförsäkring.

För att ge en uppfattning om storleken på företagen används huvudsakligen måttet fördelade tillgångsvärden, som avser försäkringskapitalet eller retrospektivreserven. Måttet påverkas bland annat av inbetalda premier, utbetalningar, avgifter och avkastning. Fördelade tillgångsvärden avser sparandedelen av tjänstepensionsverksamheten, det vill säga den del som syftar till att garantera framtida pensionsutbetalningar, snarare än tjänstegrupplivförsäkring eller riskförsäkring. För dessa andra delar av tjänstepensionsverksamheten skulle mått som försäkringsbelopp och årligt belopp kunna användas för att ge en bild av storleken på affären. Finansinspektionen anser dock att fördelade tillgångsvärden för tjänstepension är ett tillräckligt mått för att ge en rättvisande bild av företagens storlek i förhållande till hela tjänstepensionsmarknaden. Med hela tjänstepensionsmarknaden avses i den här konsekvensanalysen de företag som skulle kunna omvandlas till tjänstepensionsföretag.

Därtill redogör Finansinspektionen för totala tillgångar för att ge en bild av den totala storleken på företag vars verksamhet omfattar mer än tjänstepensionsförsäkring. För jämförande statistik för alla företag som Finansinspektionen antar berörs av föreskrifterna, se tabell 3.2.1.

3.2.1.1 Solvens 2-företag

Den här konsekvensanalysen omfattar 19 försäkringsföretag som tillämpar Solvens 2-regelverket på hela sin verksamhet. 17 av dessa är livförsäkringsföretag som erbjuder tjänstepensionsförsäkringar och två är skadeförsäkringsföretag som meddelar tilläggsförsäkringar som klassas som tjänstepensionsförsäkringar.

Storleken på försäkringsföretagen i denna kategori, mätt i totala tillgångar, varierar kraftigt, mellan 409 miljoner kronor och 172 miljarder kronor. Även omfattningen av tjänstepensionsverksamheten varierar mycket. Fördelade tillgångsvärden för tjänstepensionsverksamheten sträcker sig från 9 miljoner kronor till 159 miljarder kronor per företag.

Sammanlagt uppgår fördelade tillgångsvärden för tjänstepension hos dessa företag till knappt 656 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 22 procent av hela tjänstepensionsmarknaden.

Flera av företagen skulle i teorin kunna välja att separera sin tjänstepensionsverksamhet och driva den i ett tjänstepensionsföretag. Men eftersom företagen redan tillämpar Solvens 2-regelverket på hela sin verksamhet bedömer Finansinspektionen att endast några få av företagen i denna grupp har incitament att övergå till den nya regleringen för tjänstepensionsföretag.

Finansinspektionen antar därför att bara två av de livförsäkringsföretag som i dag tillämpar Solvens 2-regelverket kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag. Det ena företaget är ett kompositföretag, det vill säga ett företag som driver både skade- och livförsäkringsverksamhet. Det andra företaget är ett företag som endast meddelar tjänstegrupplivförsäkringar. Till dessa företag kommer två skadeförsäkringsföretag som i dag tillämpar Solvens 2-regelverket och som meddelar sådana tilläggsförsäkringar som klassas som tjänstepensionsförsäkringar.

3.2.1.2 Blandade livförsäkringsföretag

Åtta livförsäkringsföretag är i dag blandade livförsäkringsföretag, det vill säga tillämpar huvudsakligen äldre regler på tjänstepensionsverksamheten och Solvens 2-regelverket för den övriga livförsäkringsverksamheten. Flera av dessa erbjuder också sådana riskförsäkringar som kan klassas som tjänstepensionsförsäkringar (premiebefrielse- och sjukförsäkring) och hälften erbjuder tjänstegrupplivförsäkring.

Företagen skiljer sig mycket åt i storlek. De totala tillgångarna i de blandade livförsäkringsföretagen varierar mellan 1 miljard kronor och 439 miljarder kronor. Hälften av företagen har totala tillgångar på mellan 100 och 200 miljarder kronor. På liknande sätt varierar storleken på tjänstepensionsaffären. Fördelade tillgångsvärden för tjänstepension går från drygt 1 miljard kronor till drygt 262 miljarder kronor, men sex av företagen har fördelade tillgångsvärden för tjänstepension på mer än 60 miljarder kronor. Sammanlagt uppgår fördelade tillgångsvärden för tjänstepension hos dessa företag till drygt 712 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 24 procent av de totala fördelade tillgångsvärdena på hela tjänstepensionsmarknaden.

Huruvida de blandade livförsäkringsföretagen kommer att välja att separera sin tjänstepensionsverksamhet och driva den i ett tjänstepensionsföretag är svårbedömt. Valet beror på vilka affärsmässiga och strategiska beslut företagen fattar. Finansinspektionen antar att alla dessa företag, utom ett, kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.2.1.3 Ringaföretag

Fem livförsäkringsföretag har en verksamhet som består antingen enbart av tjänstepensionsförsäkringar eller tjänstepensionsförsäkringar och en ringa andel övrig livförsäkringsverksamhet. Det sistnämnda gäller ett av företagen, som har redovisat en andel övrig livförsäkringsverksamhet motsvarande knappt en procent av den totala verksamheten (mätt som fördelade tillgångsvärden).

Övriga företag har inte redovisat att de har någon ringa andel övrig livförsäkringsverksamhet. Ett av företagen erbjuder tjänstegrupplivförsäkring och två erbjuder premiebefrielseförsäkring.

Ringaföretagen har varierande storlek, från knappt 2 miljarder till 608 miljarder kronor sett till fördelade tillgångsvärden. De två största företagen i analysen finns också i denna grupp. De totala fördelade tillgångsvärdena hos dessa fem företag uppgår till 1 387 miljarder kronor, motsvarande 47 procent av tjänstepensionsmarknaden. De totala tillgångarna i ringaföretagen uppgår till 1 661 miljarder kronor.

Finansinspektionen antar att alla fem ringaföretag kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.2.1.4 Tjänstepensionskassor

Tjänstepensionskassorna är den minsta kategorin av företag som berörs av föreskriftsändringarna och de allmänna råden, både sett till kategorins totala storlek och till storleken på de enskilda företagen. Vid årsskiftet 2019/2020 fanns tio tjänstepensionskassor.

Tjänstepensionskassornas storlek varierar från 18 miljoner kronor till 88 miljarder kronor i fördelade tillgångsvärden. Totalt uppgår fördelade tillgångsvärden till 168 miljarder kronor, vilket motsvarar 6 procent av den totala tjänstepensionsmarknaden. De totala tillgångarna uppgår till 198 miljarder kronor.

Åtta tjänstepensionskassor har ansökt om att omvandlas till tjänstepensionsföretag. Ansökningstiden gick ut den 30 april 2020. Finansinspektionen antar därför att åtta tjänstepensionskassor kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.2.1.5 Utländska tjänstepensionsinstitut

Av Finansinspektionens institutregister framgår det att det i dag finns tre aktiva utländska tjänstepensionsinstitut. Omfattningen av institutens verksamhet i Sverige är okänd för Finansinspektionen, eftersom dessa institut inte rapporterar till myndigheten. Finansinspektionen bedömer att denna verksamhet är mycket begränsad. Detta gäller även verksamhet som drivs i form av gränsöverskridande verksamhet utan fast driftsställe i Sverige från annat EU/EES-land. Finansinspektionen redogör därför inte ytterligare för effekterna bestämmelserna får för dessa utländska tjänstepensionsinstitut.

3.2.2 Kategorier av grupper

- *Solvens 2-grupper:* Försäkringsgrupper som följer Solvens 2-regelverket.

Finansinspektionen har, baserat på vilka företag som myndigheten antar kommer att omvandlas, bedömt hur många tjänstepensionsgrupper som kommer att uppstå. Finansinspektionen har endast identifierat en kategori av grupper som förväntas beröras av de bestämmelser som införs. Det beror på att de företag som Finansinspektionen antar kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och omfattas av grupp tillsyn enligt tjänstepensionsregleringen, i dag tillämpar grupp regler enligt Solvens 2-regelverket.

I tabell 3.2.1 redovisas jämförande statistik över totala tillgångar och totala försäkringstekniska avsättningar.

3.2.2.1 Solvens 2-grupper

Finansinspektionen antar att det kommer att uppstå tre tjänstepensionsgrupper som omfattas av fullständig grupp tillsyn enligt tjänstepensionsregleringen. Dessa tre grupper omfattas i dag av grupp bestämmelser enligt Solvens 2-regelverket. Därtill förväntas två grupper komma att omfattas av begränsad grupp tillsyn enligt tjänstepensionsregleringen. Dessa två grupper omfattas i dag av fullständig grupp tillsyn enligt Solvens 2-regelverket, och kommer som huvudregel att göra det även om tjänstepensionsregleringen tillämpas. I de fall tjänstepensionsregleringen innehåller bestämmelser om grupp tillsyn som kompletterar Solvens 2-regelverket ska dessa bestämmelser dock tillämpas. Finansinspektionen bedömer att en sådan komplettering endast kan bli aktuell när det gäller rapportering av transaktioner inom en tjänstepensionsgrupp. Vidare har Finansinspektionen inte gjort någon bedömning av vilka företag som kan komma att bli anknutna företag enligt tjänstepensionsregleringen, och har därmed inte analyserat konsekvenserna för dessa.

De tre grupper som förväntas utgöra tjänstepensionsgrupper med fullständig grupp tillsyn har totala tillgångar på 1 090 miljarder kronor, vilket motsvarar 45 procent av tillgångarna i alla grupper vars verksamhet inkluderar tjänstepension.

3.2.3 Nybildade företag

Den här konsekvensanalysen utgår från de befintliga företag som berörs av de nya bestämmelserna. Det är dock viktigt ta hänsyn även till de effekter som regleringen får på marknaden, vilket inkluderar de hypotetiska konsekvenserna för företag som ännu inte existerar, men som kan komma att verka på marknaden i framtiden. Detta diskuteras i avsnitt 3.4 om konsekvenser för aktörerna på tjänstepensionsmarknaden. Ett företag som redan i dag driver verksamhet och som delar upp den i ett tjänstepensionsföretag och ett försäkringsföretag, kan enligt Finansinspektionen inte anses vara ett nybildat företag. Vidare är det värt att poängtera att de ökade kostnaderna för nybildade företag inte i första hand är en konsekvens av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, utan av bestämmelserna i lagen om tjänstepensionsföretag.

3.2.4 *Små och medelstora företag*

Inget försäkringsföretag och ingen tjänstepensionskassa som Finansinspektionen antar kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag har en verksamhet som innebär att de kan ses som medelstora företag enligt EU:s definition av mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF). Det finns alltså inga små företag, enligt EU:s definition, som berörs av de nya bestämmelserna och som därmed behöver behandlas särskilt i analysen.

Det är här värt att påminna om att kostnadsberäkningarna i avsnitt 3.7 gäller ett genomsnittligt företag inom respektive kategori. Det innebär att kostnaden i absoluta tal i flera fall kan antas vara lägre för små företag och högre för stora företag, jämfört med den genomsnittliga kostnad som beräknas. Till exempel kan kostnaden för att rapportera uppgifter vara lägre i absoluta tal för en mindre omfattande verksamhet än för en större verksamhet.

3.2.5 *Sammanfattning*

Sammanfattningsvis bedömer Finansinspektionen att fyra Solvens 2-företag, sju blandade livförsäkringsföretag, fem ringaföretag och åtta tjänstepensionskassor kommer att välja att omvandlas till tjänstepensionsföretag och därmed beröras av de nya och ändrade föreskrifterna och allmänna råden. Därtill förväntas tre utländska tjänstepensionsinstitut beröras av bestämmelserna om försäkringsdistribution. Till följd av de omvandlingar som antas, bedömer Finansinspektionen att det kommer att uppstå tre tjänstepensionsgrupper som omfattas av fullständig grupp tillsyn och två tjänstepensionsgrupper som omfattas av begränsad grupp tillsyn.

När det gäller kategorier av företag konstaterar Finansinspektionen att det är stora skillnader på företagen inom respektive kategori. Skillnaderna gäller storlek och inriktning på verksamheten, vilket påverkar både huruvida företagen berörs av föreskrifterna och vilka konsekvenserna blir för de företag som berörs. När det gäller grupper bedömer Finansinspektionen att samtliga tjänstepensionsgrupper som kommer att omfattas av fullständig grupp tillsyn är sådana som i dag omfattas av fullständig grupp tillsyn. Det innebär att konsekvenserna för dessa grupper blir begränsade.

I tabell 3.2.1 och 3.2.2 presenteras jämförande statistik för att ge en bild av storleken på de kategorier av företag och grupper som analyseras och även de grupper och företag som driver tjänstepensionsverksamhet, men som Finansinspektionen bedömer inte kommer att beröras av regleringen.

Tabell 3.2.1. *Fördelade tillgångsvärden och totala tillgångar: Företag*
(miljarder kronor)

Kategori	Antal företag	Fördelade tillgångsvärden (tjänstepension)	Totala tillgångar – ofördelade (även övrig liv) ³³
Solvens 2-företag	4	0	199
Blandade livförsäkringsföretag	7	647	1 208
Ringaföretag	5	1 387	1 662
Tjänstepensionskassor	8	160	188
Summa berörda företag	24	2 194	3 257
Företag som inte berörs	19	729	1 175
Summa alla företag	43	2 923	4 432

Anm.: I totala tillgångar ingår också tillgångarna hos två skadeförsäkringsföretag som i dag följer Solvens 2-regelverket.

De fördelade tillgångsvärdena är direkt kopplade till företagets tjänstepensionsverksamhet, medan totala tillgångar avser hela verksamheten inklusive övrig livförsäkring och i två fall också skadeförsäkring som kan klassas som tjänstepensionsförsäkring.

³³ Beloppen för totala tillgångar har korrigerats jämfört med vad som angavs i besluts-
promemorian till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsföretag.
Korrigeringen beror på att vissa belopp var dubbelräknade.

Tabell 3.2.2. Totala tillgångar och försäkringstekniska avsättningar: Grupper (miljarder kronor)

Kategori	Antal tjänstepensionsgrupper som omfattas av fullständig grupptillsyn	Totala försäkringstekniska avsättningar	Totala tillgångar
Solvens 2-grupper	3	674	1 090
Summa berörda grupper	3	674	1 090
Grupper som inte omfattas av fullständig grupptillsyn enligt tjänstepensionsregleringen	11	1 193	1 309
Summa alla grupper	14	1 867	2 399

Anm.: För en grupp har siffror från den 31 mars 2019 använts, eftersom den gruppen inte fanns den 31 december 2018. I totala tillgångar ingår inte tillgångar som avser ömsesidiga försäkringsföretag inom gruppen. Uppgifter för de tjänstepensionskassor som omfattas av grupptillsyn enligt äldre regler (Solvens 1) ingår inte i sammanställningen eftersom uppgifterna i tabellen inte rapporteras på gruppnivå. Solvens 1-gruppernas påverkan på totala belopp är dock oväsentlig.

3.3 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Tjänstepensionsregleringens sammantagna konsekvenser för samhället och konsumenterna följer framför allt av bestämmelser i lagen om tjänstepensionsföretag.

Syftet med de bestämmelser som Finansinspektionen inför om försäkringsdistribution är att i möjligaste mån säkerställa ett likvärdigt konsumentskydd för framtida pensionärer enligt de skäl som lagstiftaren har angett. Utgångspunkten är att det inte ska spela någon roll i vilken näringsrättslig form ett företag beslutar sig för att driva verksamhet, kundskyddet ska vara detsamma för samma typ av produkt eller försäkringsavtal. De bestämmelser som införs följer alltså lagstiftarens intentioner, och konsekvenserna för samhället och konsumenterna är i första hand konsekvenser av lagstiftningen.

Finansinspektionen har dock gjort vissa anpassningar för kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

De bestämmelser som Finansinspektionen inför specificerar vad tjänstepensionsföretagen, i likhet med försäkringsföretagen, ska tillämpa till följd av lagstiftningen. Det finns alltid en risk för den enskilde konsumenten – arbetstagaren – att ökade kostnader för företagen innebär att konsumenten i slutändan får betala för detta genom exempelvis ändrade villkor för pensionsavsättningar eller minskade pensioner. Finansinspektionen bedömer inte att bestämmelserna innebär en sådan risk.

De bestämmelser som Finansinspektionen inför om grupp tillsyn och rapportering på grupp nivå är i stora delar en mindre omfattande version av den reglering som gäller för försäkringsgrupper som omfattas av Solvens 2-regelverket i dag. Eftersom de tjänstepensionsgrupper som förväntas uppstå är grupper som i dag följer Solvens 2-regelverket, bedömer Finansinspektionen att kostnaderna för att anpassa verksamheten till de nya kraven blir begränsade. Därmed uppstår inga nämnvärda konsekvenser för samhället och konsumenterna till följd av de bestämmelser om grupp tillsyn som Finansinspektionen inför.

3.4 Konsekvenser för de olika aktörerna på tjänstepensionsmarknaden

Tjänstepensionsregleringens sammantagna konsekvenser för de olika aktörerna på tjänstepensionsmarknaden följer framför allt av bestämmelser i lagen om tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer att de nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd som Finansinspektionen inför inte får några större konsekvenser för de olika aktörerna på tjänstepensionsmarknaden. Skälen till detta är desamma som anges ovan i avsnitt 3.3 om konsekvenser för samhället och konsumenterna.

När det gäller nybildade företag, konstaterar Finansinspektionen att höga krav i allmänhet riskerar att leda till lägre konkurrens genom högre inträdesbarriärer på marknaden, som gör det svårare för nya företag att etablera sig. Så är fallet även med de sammantagna effekterna av denna reglering, även om konkurrens påverkan kan begränsas av att tjänstepension är en långsiktig verksamhet och tjänstepensionsmarknaden därför präglas av nyetablering i betydligt mindre grad än andra marknader. Kostnaderna för nyetablerade företag bestäms dock inte i första hand av Finansinspektionens föreskrifter utan av lagen om tjänstepensionsföretag.

När det gäller små och medelstora företag, konstaterar Finansinspektionen att höga krav kan hämma konkurrensen eftersom stora företag har lättare än små företag att klara de ökade resurskrav som nya regler ger upphov till. Finansinspektionen anser att det kan finnas en sådan effekt av den nya regleringen. Samtidigt är det inget av försäkringsföretagen eller tjänstepensionskassorna i denna analys som betraktas som ett medelstort företag enligt rekommendationen från EU (jämför avsnitt 3.2 om berörda företag). Detta kan jämföras med situationen på försäkringsmarknaden vid införandet av Solvens 2-regelverket, där variationen i storlek mellan företag var väsentligt mycket större och denna konkurrensaspekt således viktigare. I det perspektivet kan det framhållas som en positiv aspekt för konkurrensen att stora tjänstepensionsföretag nu måste följa krav som liknar de som mindre livförsäkringsföretag redan i dag behöver följa. Finansinspektionen anser att det innebär en jämnare spelplan på tjänstepensionsmarknaden.

3.5 Konsekvenser för andra delar av det finansiella systemet

Tjänstepensionsregleringens sammantagna konsekvenser för andra delar av det finansiella systemet följer framför allt av bestämmelser i lagen om tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer att konsekvenserna av de nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd som Finansinspektionen inför inte får några nämnvärda konsekvenser för andra delar av det finansiella systemet. Skälen till detta är desamma som anges ovan i avsnitt 3.3 om konsekvenser för samhället och konsumenterna.

3.6 Konsekvenser för Finansinspektionen

I förarbetena till lagen om tjänstepensionsföretag framgår det att lagen innebär nya och delvis utökade arbetsuppgifter för Finansinspektionen. De resursförstärkningar som därmed krävs kommer att kunna finansieras genom avgifter för tillsyn och tillstånd. Det framgår också att samtliga budgetkonsekvenser ska hanteras inom befintliga anslagsramar.

En aspekt som påverkar tillsynen är att Finansinspektionen framöver kommer att utöva tillsyn över en tjänstepensionsmarknad som utgörs både av företag som tillämpar regler för försäkringsföretag och av företag som tillämpar regler för tjänstepensionsföretag. Även om den nya regleringen i stor utsträckning syftar till att harmonisera reglerna på området kommer det att finnas skillnader. Det kommer att innebära nya utmaningar för Finansinspektionen i tillsynen som är svåra att förutse. Kostnaderna för detta är därmed svåra att uppskatta.

När det gäller försäkringsdistribution ser Finansinspektionen att likvärdiga krav för tjänstepensionsföretagen som för försäkringsföretagen, kan bidra till en mer effektiv tillsyn och bättre förutsättningar för jämförelser mellan samma typ av försäkringsavtal.

Inrapportering av information på gruppnivå är en central aspekt för Finansinspektionens möjlighet att utöva en effektiv tillsyn över grupper. De nya rapporteringsbestämmelserna ger Finansinspektionen goda möjligheter att följa utvecklingen i tjänstepensionsgrupper. På så vis kan Finansinspektionen tidigt upptäcka om en grupp börjar få problem och starta en dialog med gruppen.

Rapporteringen av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav kommer att hanteras i samma it-system som används för försäkringsföretagens rapportering, efter att vissa anpassningar har gjorts. När det gäller rapportering av uppgifter om väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp, ska dessa rapporteras i fritt format. Det innebär att det inte behövs någon systemutveckling för att hantera den rapporteringen.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för att anpassa it-systemen till tjänstepensionsföretagens grupprapportering är 40 timmar och att detta arbete kan utföras av egen personal.

Kostnaden för att anpassa rapporteringen blir då följande. *40 timmar x 1 400 kronor = 56 000 kronor.*

3.7 Konsekvenser och kostnadsberäkningar för berörda företag och grupper

I det här avsnittet redogör Finansinspektionen för de konsekvenser och kostnader som de nya och ändrade forskrifterna och allmänna råden förväntas få för de företag och grupper som berörs.

3.7.1 Försäkringsdistribution

Finansinspektionen vill poängtera att de beräkningar som har gjorts utgår från att samtliga bestämmelser i distributionsföreskrifterna tillämpas av tjänstepensionsföretagen. För de företag och grupper som bedömer att de inte utför försäljning, rådgivning eller produktutveckling blir konsekvenserna mindre och kostnaderna därmed lägre. Vid tillämpningen av distributionsföreskrifterna ska således företagen göra en bedömning av och en anpassning till bestämmelserna i förhållande till sin verksamhet.

3.7.1.1 Kontroll av anställda

De bestämmelser som Finansinspektionen inför preciserar vad tjänstepensionsföretaget ska kontrollera när det gäller anställda som arbetar med försäkringsdistribution (se även senare delar av detta avsnitt). Tjänstepensionsföretaget måste även visa att kraven på fortlöpande fortbildning och yrkesutveckling för de anställda är uppfyllda.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: Tjänstepensionskassorna behöver inrätta rutiner för att hantera kraven på kontroll av anställda. Kostnader för utveckling av it-system kan också uppstå.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för att inrätta kontrollrutiner är 80 timmar för en tjänstepensionskassa. Vidare bedömer myndigheten att det tar två timmar att utreda och verifiera om en person uppfyller kraven.

Finansinspektionen saknar uppgifter om hur många personer varje tjänstepensionskassa i genomsnitt behöver utvärdera. Den kostnaden inkluderas därför inte i kostnadsberäkningen. Finansinspektionen uppskattar inte heller kostnader för utveckling av it-system, eftersom myndigheten inte har information som gör det möjligt att kvantifiera den kostnaden.

Finansinspektionen antar att åtta tjänstepensionskassor kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och att arbetet utförs av konsulter.

Kostnaden för att uppfylla kraven på kontroll av anställda blir då följande.

$8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 80 \text{ timmar} \times (2\,100 \text{ kronor} - 3\,200 \text{ kronor}) =$
 $1\,344\,000 \text{ kronor} - 2\,048\,000 \text{ kronor}.$

3.7.1.2 Kunskap och kompetens

De bestämmelser som Finansinspektionen inför innebär att tjänstepensionsföretagets anställda som direkt deltar i eller ansvarar för att distribuera tjänstepension, ska uppfylla krav på kunskap, kompetens och fortlöpande utbildning och yrkesutveckling. I viss mån är det senare kravet konsekvenser av lagen om försäkringsdistribution och inte av Finansinspektionens föreskrifter. En uppskattning har dock gjorts för att precisera kostnader för de 15 timmars fortlöpande utbildning som finns i föreskrifterna. Ett kunskapstest ska utföras årligen och godkännas av en oberoende granskare, om testet inte tillhandahålls av någon som är fristående från tjänstepensionsföretaget. Därutöver innebär bestämmelserna att denna krets av anställda ska uppfylla krav på praktisk erfarenhet.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: Tjänstepensionskassorna behöver se över interna processer och rutiner för kunskap och kompetens. De behöver också se till att den krets som omfattas av reglerna genomför utbildning och kunskapstest.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för att se över interna processer och rutiner för kunskap och kompetens är 80 timmar för en tjänstepensionskassa. Vidare bedömer Finansinspektionen att tillhandahållande av utbildning tar 50 timmar per år. När det gäller de anställdas kostnader för utbildning och kunskapstest bedömer Finansinspektionen att tidsåtgången per anställd uppgår till 50 timmar per år för utbildning och 20 timmar per år för kunskapstest, samt att avgiften per kunskapstest är 500 kronor–1 000 kronor. Finansinspektionen saknar uppgifter om hur många personer per tjänstepensionskassa som i genomsnitt behöver uppfylla kraven på kunskap och kompetens. Myndigheten saknar även uppgifter om i vilken mån kassorna redan har viss utbildning på plats och därmed endast behöver anpassas till de nya kraven. Dessa kostnader inkluderas därför inte i kostnadsberäkningen. Bedömningen ovan utgår från att inga interna regler finns på plats. Om sådana finns, kan dessa anpassas och justeras för att uppfylla föreskrifternas bestämmelser, vilket innebär såväl minskad arbetsinsats som lägre kostnader.

Finansinspektionen antar att åtta tjänstepensionskassor kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och att arbetet utförs av konsulter.

Kostnaden för att uppfylla kraven på kunskap och kompetens blir då följande.
 $8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 130 \text{ timmar} \times (2 \text{ 100 kronor} - 3 \text{ 200 kronor}) =$
 $2 \text{ 184 000 kronor} - 3 \text{ 328 000 kronor}.$

3.7.1.3 Insikt och erfarenhet

De bestämmelser som Finansinspektionen inför innebär att någon person i tjänstepensionsföretagets ledning måste uppfylla kraven på insikt och erfarenhet, vilket kan leda till ett ökat behov av att utbilda nuvarande ledningspersoner. Detta gäller även behovet av kunskap om relevanta regelverk.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen

bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: Tjänstepensionskassorna behöver utreda vilka behov av utbildning behövs samt genomföra utbildning av den eller de ledningspersoner som behöver det. Hur stora kostnader detta medför är svårt att beräkna. I föreskriftsarbetet om försäkringsdistribution konstaterades att utbildning av en enskild ledningsperson kan kosta upp till 100 000 kronor. Finansinspektionen bedömer att för det fall företaget väljer att utbilda flera personer finns det möjlighet att utbilda flera personer vid samma tillfälle och därmed minska kostnaderna. Finansinspektionen använder således beloppet 100 000 kronor för utbildning av alla ledningspersoner i en tjänstepensionskassa.

Kostnaden för att uppfylla kraven på insikt och erfarenhet blir då följande.
 $8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 100\,000 \text{ kronor} = 800\,000 \text{ kronor}.$

3.7.1.4 Skötsamhet i ekonomiska angelägenheter

De bestämmelser som Finansinspektionen inför om skötsamhet i ekonomiska angelägenheter innebär att anställda som direkt deltar i distributionen av tjänstepension och de som ska ingå i ledningen för tjänstepensionsföretaget måste uppfylla vissa krav, vilket tjänstepensionsföretaget måste kontrollera.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: Tjänstepensionskassorna behöver kontrollera att de anställda som direkt deltar i distributionen av tjänstepension uppfyller kraven på skötsamhet i ekonomiska angelägenheter. När det gäller kontroll av

ledningspersoner, finns det redan i dag krav på att styrelse och styrelse-suppleanter ska uppfylla krav som motsvarar kraven på skötsamhet i ekonomiska angelägenheter. Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången per person som ska genomgå sådana kontroller som krävs är liten. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för tjänstepensionskassorna.

3.7.1.5 Regler för verksamheten

Enligt lagen om försäkringsdistribution ska försäkringsdistributionsverksamhet drivas med iakttagande av ett antal principer, bland annat god försäkringsdistributionssed. De bestämmelser som Finansinspektionen inför innebär att ett tjänstepensionsföretag ska upprätta och följa interna regler som anger hur företaget avser att följa och tillämpa dessa principer. Sådana interna regler omfattar även intern kontroll av kunskap och kompetens (se tidigare avsnitt) och ersättningssystem. Dessa regler ska regelbundet utvärderas och uppdateras åtminstone årligen.

Kostnaderna för interna riktlinjer inom dessa områden borde i viss mån följa av lagen om försäkringsdistribution och inte av föreskrifterna, men Finansinspektionen gör ändå en bedömning av vad detta kan kosta. Det bör poängteras att vissa interna regler till viss del redan existerar och bör kunna upprättas inom företaget, med anpassning till företagets storlek.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: Tjänstepensionskassorna behöver upprätta interna regler, tillämpa de interna processerna och rutinerna samt genomföra en årlig översyn. De interna regler som ska upprättas gäller regler om god försäkringsdistributionssed, kunskap och kompetens, insikt och erfarenhet samt ersättningssystem.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för att upprätta interna regler är 80 timmar per dokument, förutom för ersättningssystem som bedöms ta 40

timmar att upprätta. Vidare bedömer Finansinspektionen att det tar 180 timmar per år att tillämpa de interna reglerna och 40 timmar per år att göra en översyn. Kostnaderna för interna regler om kunskap och kompetens är redan medräknad i tidigare avsnitt. Bedömningen ovan utgår från att inga interna regler finns på plats. Om sådana finns, kan de anpassas och justeras för att uppfylla bestämmelserna, vilket innebär såväl minskad arbetsinsats som lägre kostnader.

Finansinspektionen antar att åtta tjänstepensionskassor kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och att arbetet utförs av konsulter.

Den initiala kostnaden för att uppfylla regler för verksamheten blir
 $8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 200 \text{ timmar} \times (2 \text{ 100 kronor} - 3 \text{ 200 kronor}) =$
 $3 \text{ 360 000 kronor} - 5 \text{ 120 000 kronor}.$

Den löpande kostnaden för att uppfylla regler för verksamheten blir
 $8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 220 \text{ timmar} \times (2 \text{ 100 kronor} - 3 \text{ 200 kronor}) =$
 $3 \text{ 696 000 kronor} - 5 \text{ 632 000 kronor}.$

3.7.1.6 Klagomålshantering

De bestämmelser som Finansinspektionen inför anger hur ett tjänstepensionsföretag ska hantera klagomål. Företaget ska upprätta interna regler för klagomålshantering, ha en klagomålsansvarig och ha information och handläggningsrutiner på plats. Klagomålen ska registreras, dokumenteras och följas upp internt.

Solvens 2-företag: Försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Blandade livförsäkringsföretag: Blandade livförsäkringsföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Ringaföretag: Ringaföretag omfattas redan i dag av de bestämmelser om försäkringsdistribution som Finansinspektionen inför för tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för dessa företag.

Tjänstepensionskassor: De bestämmelser som Finansinspektionen inför innebär en mer specifik hantering av klagomål än vad som gäller för tjänstepensionskassorna i dag. Tjänstepensionskassorna behöver upprätta delvis nya processer och rutiner för handläggning av klagomål som gäller försäkringsdistribution.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för att anpassa interna riktlinjer för klagomålshantering är 40 timmar för en tjänstepensionskassa.

Finansinspektionen antar att åtta tjänstepensionskassor kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag och att arbetet med att upprätta interna riktlinjer utförs av konsulter.

Kostnaden för att uppfylla bestämmelser om klagomålshantering blir
 $8 \text{ tjänstepensionskassor} \times 40 \text{ timmar} \times (2\,100 \text{ kronor} - 3\,200 \text{ kronor}) = 672\,000 \text{ kronor} - 1\,024\,000 \text{ kronor}.$

3.7.1.7 Information till kund

Den informationsplikt som införs lär redan i dag uppfyllas av de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag och bör således inte föranleda några ytterligare kostnader. Informationen kan även lämnas på annat sätt än på papper om vissa villkor är uppfyllda. Det går också fortsatt att överlåta till en tredje part att lämna information till en anställd som genom sin arbetsgivare ansluts till en tjänstepensionsplan. Vad gäller särskilda informationskrav vid korsförsäljning bedömer Finansinspektionen att de har mindre betydelse för de företag som nu förväntas omvandlas till tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.7.1.8 Dokumentationsskyldighet

Finansinspektionen bedömer att den dokumentation som redan i dag ska upprättas när tjänstepensionsavtal ingås i huvudsak överensstämmer med de bestämmelser som införs om uppgifter om kunden, uppgifter om försäkringsdistributionen, dokumentationens form, utlämnande av dokumentation och lagring. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.7.1.9 Ytterligare krav vid distribution av vissa pensionsförsäkringar

Finansinspektionen inför bestämmelser som anger när ett tjänstepensionsföretag ska informera arbetstagaren om tredjepartsersättning, om sådan finns. Bestämmelsen är ny för tjänstepensionskassor, och för övriga kategorier av företag är det ett förtydligande av vad som gäller i dag. Finansinspektionen bedömer att de bestämmelser som införs inte innebär någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.7.1.10 Anmälan och underrättelser till Finansinspektionen

Ett tjänstepensionsföretag ska meddela Finansinspektionen om en klagomålsansvarig person byts ut. De bestämmelser som införs bedöms inte innebära någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag, utöver vad som ingår i kostnadsberäkningen för interna rutiner i avsnitt 3.7.1.1.

3.7.1.11 *Produkttillsyns- och styrningskrav*

Bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358 om komplettering av försäkringsdistributionsdirektivet vad gäller produkttillsyns- och styrningskrav för försäkringsföretag och försäkringsdistributörer, ska även tillämpas av tjänstepensionsföretagen. Bestämmelserna är nya för tjänstepensionskassor. Däremot gäller dessa bestämmelser i dag för övriga kategorier av företag som berörs av de nya bestämmelserna. Finansinspektionen anser att bestämmelserna specificerar och underlättar tillämpningen av lagstiftningen. Finansinspektionen bedömer därför att bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.7.1.12 *Intressekonflikter och incitament*

Vissa bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 av den 21 september 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 ska vara tillämpliga även för tjänstepensionsföretag som distribuerar vissa pensionsförsäkringar. De bestämmelser som görs tillämpliga är reglerna om rutiner och riktlinjer för intressekonflikter (art. 3–7), incitament (art. 8), lämplighetsbedömning och ändamålsenlighet (art. 14, 17 och 18) och dokumentation (art. 19). Finansinspektionen anser att bestämmelserna specificerar och underlättar tillämpningen av lagstiftningen. Finansinspektionen bedömer därför att bestämmelserna inte innebär någon ökad kostnad för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag.

3.7.2 *Beräkning av gruppbaserad kapitalbas och gruppbaserat kapitalkrav*

Den metod som ska tillämpas för beräkning av gruppsolvens – sammanläggnings- och avräkningsmetoden – framgår av lagen om tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen inför justeringar vid beräkningen som motsvarar de som görs i en Solvens 2-grupp, att beräkningen utgår från det som räknats fram för respektive företag i gruppen och att försäkringsföretag och försäkringsgivare i en tjänstepensionsgrupp ska beaktas på samma sätt som om de tillhörde en Solvens 2-grupp.

Solvens 2-grupper: Metoden för beräkning av gruppsolvens som framgår av lagen om tjänstepensionsföretag innebär en förenklad gruppsolvensberäkning jämfört med den konsolideringsmetod som Solvens 2-grupper med fullständig grupptillsyn tillämpar i dag. Finansinspektionen bedömer därför att bestämmelserna inte medför någon ökad kostnad för dessa grupper.

3.7.3 *Åtgärdsplan på gruppnivå*

Eventuella kostnader som berörda grupper kan tänkas få på grund av bestämmelser om åtgärdsplan inkluderas inte i konsekvensanalysen. Anledningen är att Finansinspektionen utgår från en normaleffektiv grupp vid kostnadsberäkningarna, det vill säga inte en grupp som väntas hamna i en situation som motiverar en åtgärdsplan.

3.7.4 Företagsstyrning inom gruppen

Lagen om tjänstepensionsföretag innehåller bestämmelser om företagsstyrning på såväl företags- som grupp nivå. Finansinspektionen beslutar allmänna råd som förtydligar hur det tjänstepensionsföretag som ansvarar för att kraven på företagsstyrning följs på grupp nivå (nedan "det ansvariga företaget") bör tillämpa regler om företagsstyrning på grupp nivå. Det gäller bland annat det ansvariga företags styrning av gruppen, styrelsens kunskap om gruppen, styrdokument, risker på grupp nivå, den egna risk- och solvensbedömningen och uppdragsavtal.

Solvens 2-grupper: De grupper som följer Solvens 2-regelverket omfattas redan i dag av bestämmelser som motsvarar de bestämmelser som införs. Finansinspektionen bedömer därför att de aktuella bestämmelserna inte medför någon ökad kostnad för dessa grupper.

3.7.5 Övriga ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsföretag

De mindre ändringar och korrigeringar som införs i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsföretag bedöms inte medföra någon ökad kostnad för företagen.

3.7.6 Ändringsföreskrifter och allmänna råd om tillsynsrapportering för grupper

En tjänstepensionsgrupp ska lämna uppgifter om grupp baserad kapitalbas, grupp baserat kapitalkrav samt riskkoncentrationer och interna transaktioner till Finansinspektionen. Bestämmelserna anger också när och hur dessa uppgifter ska lämnas.

Solvens 2-grupper: Finansinspektionen bedömer att de grupper som i dag omfattas av Solvens 2-regelverket får lägre kostnader vid en övergång till tjänstepensionsregleringen när det gäller grupp rapportering. Det beror på att kraven på rapportering för grupper är mindre omfattande i tjänstepensionsregleringen. Finansinspektionen bedömer att de kostnader som kan uppstå gäller omställning till det nya regelverket, bland annat för att kartlägga och identifiera uppgifter, ställa om system och bygga upp rapporteringsprocesser. För grupper som omfattas av begränsad grupptillsyn innebär omställningen endast att rapportera interna transaktioner enligt tjänstepensionsregleringen i stället för enligt Solvens 2-regelverket. Detta medför inte några nämnvärda kostnader, enligt Finansinspektionens bedömning.

Finansinspektionen bedömer att tidsåtgången för en tjänstepensionsgrupp som omfattas av fullständig grupptillsyn att anpassa rapporteringen i genomsnitt är 80 timmar. Finansinspektionen antar att det kommer att uppstå tre tjänstepensionsgrupper som omfattas av fullständig grupptillsyn. Finansinspektionen antar vidare att detta arbete utförs av egen personal.

Kostnaden för att anpassa rapporteringen blir då följande. *3 grupper x 80 timmar x 1 400 kronor = 336 000 kronor.*

3.7.7 *Ändringsföreskrifter och allmänna råd om årsredovisning*

Definitionen av ett institut med internationell anknytning förtydligas genom att ange att begreppet försäkringsföretag även avser tjänstepensionsföretag. Filialer till ett utländskt företag som motsvarar ett försäkringsföretag ska inte längre omfattas av undantag från att lämna vissa upplysningar i årsredovisningen.

De förändringar som införs får inga konsekvenser för de företag som omvandlas till tjänstepensionsföretag. När det gäller definitionen av institut med internationell anknytning är tjänstepensionsföretag redan i dag inkluderade i begreppet försäkringsföretag. Det beror på att definitionen av försäkringsföretag i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpas på samma sätt som i ÅRFL, och där ingår tjänstepensionsföretag i definitionen av försäkringsföretag. När det gäller undantag från att lämna vissa upplysningar i årsredovisningen har Finansinspektionen dragit slutsatsen att undantaget inte kan bli tillämpligt på filialer till ett utländskt företag som motsvarar ett försäkringsföretag, eftersom sådana filialer inte upprättar årsredovisning enligt ÅRKL.

3.8 **Samlade kostnader för företagen och grupperna**

I tabellen 3.8.1 nedan finns en sammanställning av kostnaderna för företagen och grupperna. Sammanställningen baseras på de antaganden som har redovisats tidigare.

Kostnader för företagen är i sin helhet kopplade till tjänstepensionskassornas tillämpning av bestämmelserna om försäkringsdistribution. Den totala kostnaden uppgår till 12,1 miljoner kronor–17,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,5 miljoner kronor–2,2 miljoner kronor per kassa. Bestämmelser på gruppnivå förväntas ge upphov till en total kostnad på 0,3 miljoner kronor, vilket innebär 0,1 miljoner kronor per tjänstepensionsgrupp.

Tabell 3.8.1. Samlade kostnader för företag och grupper

Samlade kostnader för företag, miljoner kronor		4 företag	7 företag	5 företag	8 företag	24 företag
Avsnitt	Rubrik	Solvens 2- företag	Blandade företag	Ringa- företag	Tjänste- pensions- kassor	Summa
3.7.1	Försäkringsdistribution	0	0	0	12,1–17,8	12,1–17,8
	Kontroll av anställda	0	0	0	1,3–2,0	1,3–2,0
	Kunskap och kompetens	0	0	0	2,2–3,3	2,2–3,3
	Insikt och erfarenhet	0	0	0	0,8	0,8
	Regler för verksamheten	0	0	0	7,1–10,7	7,1–10,7
	<i>Varav löpande per år</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3,4–5,6</i>	<i>3,4–5,6</i>
	Klagomålshantering	0	0	0	0,7–1,0	0,7–1,0
Total kostnad		0	0	0	12,1–17,8	12,1–17,8
<i>Kostnad per företag</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1,5–2,2</i>	<i>0,5–0,7</i>

Samlade kostnader för grupper som omfattas av fullständig grupptillsyn, miljoner kronor		3 grupper
Avsnitt	Rubrik	Solvens 2- grupper
3.7.2	Kapitalbas och kapitalkrav	0
3.7.3	Åtgärdsplan	0
3.7.4	Företagsstyrning	0
3.7.6	Tillsynsrapportering	0,3
Total kostnad		0,3
<i>Kostnad per grupp</i>		<i>0,1</i>